

ELŐFIZETÉS
 HELYBEN:
 Egy évre 24 korona.
 Egy hónapra 2 korona.
 VIDÉKEN:
 Egy évre 28 korona.
 Egy hónapra 2 k. 40 f.
 BIRKÓLÁSOK:
 4-basásos példány egyszer 20 fill.
 minden következőnél 16 fill.
 Nyilatkozat 40 fill.

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI NAPILAP.

SZERKESZTŐSÉG:
 Aradi és csanádi egyesült
 vasutak palotájában.
 TELEFON-SZÁM: 357.
KIADÓHIVATAL:
 Aradi Nyomda Részvény-
 Társaság.
 József főherceg-ut 22. sz.
 TELEFON-SZÁM: 151.

Arad, 1906.

FELELŐS SZERKESZTŐ:
STAUBER JOSEF.

Csütörtök, április 26.

Mai számunk főbb közleményei:

Vezéreltek: A politikától a fűszálig.
Az aradi választás.
Waterényi a kormány gazdasági politikájáról
A póttartalékosság áldozata.
A klímák közötti szerencse.
Zilahy és Debrecen.
Minta programbeszéd kezdő jelölteknek.
Pártváltogatás egy óra alatt.
Választási megalomák.
Arad a magyar iparért.
Öngyilkosok irásából.
Esetek.
Büntető ítélet Hervey István ellen.
A tisztelendő ur botor.
A dollárszádelgők bűnpöre.
Front az ellenjelölteknek.
Tárcs: A kortesnóta. Irta: Lőrinczy György.
Csarnok: Simon dákne. Irta: Bárd Nyáry A.

A politikától a fűszálig.

Arad, április 25.

Azok az idők rég elmúltak, a mikor voltak emberek, a kik politika nélkül tudtak élni. Vadnay Károly valaha lapot szerkesztett ezeknek. Lapot, a melyben legjavát tárta ki az irodalom és az elméség, s a melyben nem hangzott vissza a pártok dzsiu-dzsiouja. Azóta a politikátlan lap meghalt, s Vadnay Károly követte a sirba. S korlátlan ur lett a politika: ez vezeti az elméket, ez üli meg a gyomrot, köti le a főt, feszíti az idegeket, s fogja járomba az akaraterőt. Nagy szellemek vannak, akik egyedül a tudás által keresik az érvényesülést. S mikor látják, hogy

mind-mind jobban begyepesedik az ut, a melyen a hirnév velük jár: becsapják a könyvet, kortestollat kapnak s valamely jól megválasztott politikai elv nyergébe ülnek, hogy az vigye őket a hirnév, a politika monopóliumának birodalmába.

S olyankor, néha mégis jó lenne egy-egy politikátlan napot átélni. Sohase szép a politika: de vannak napok, a mikor az emberi kicsinységek émelítő módon nyilatkoznak meg benne. S a mai politikai világban, amikor wagneri, de minden fenségnek hijával levő hangzavarba keveredik a győzők boszu-vágya, az éhes érdekek követelő lármája, forduló köpönyögek suhogása, az új csillagok mértéket nem ismerő bálványozása, s a közbizalom országos koncertjének hamis hangjai: akkor jó lenne ilyen politika nélküli napokat rendezni. A gyermek-védelem humanistái „Gyermeknapot” akarnak szervezni; egy napot meghatározni, a melyen mindenki jövedelmének bizonyos százalékát és minden érdeklődését az elhagyott gyermekek ügyének fordítja. Vajjon nem lenne humanusabb, ha évente egyszer-kétszer olyan napokat rendeznének, a melyen felnőtteknek szabadságvesztés terhe alatt tilos a politizálás? . . .

Szinte rösteljük ezt a hosszú mentegést, de talán ez se volt elég annak elővédjéül, hogy ma nem a nyüzsgő politikai vásárról vesszük a lap homlokának témáját, hanem a magunk szűk köréből, azt a kérdést illetően, a mely csak az

egészségünket, csak a családi életünket illeti.

Tavaszhaltával tudniillik mi magunk, de különösen a kicsinjeink megkívánják a zöldet, a szabadot. Merész kívánság ebben a városban, a hol ádáz ellenségei vannak a természet zöldjének. Csak nemrég volt szó a fadöngetés nagy járványáról, a mely itt uralkodóvá lett és az évtizedek nevelte, árnyékot adó fáit pusztította ki a ligetnek és az utaknak. E mellé egy másik szenvedély sorakozik: a fű óvása. Az aradi ember nem élvezheti a zöldet, legfőlegb üveg alatt láthatja. A város közepén van egy kis park, szinte csábító arra, hogy az utcák fáradt vándora percre lepihenjen, vagy, hogy a kőházak szürkeségét eleventse. Hanem ezt a vármegye óvja a profánoktól. A megyeház kertjének első éveiben, a mig a zsenge csemetéket kellett ápolni, volt ennek értelme. Ma azonban a nemes vármegye lehetne a város iránt olyan előzékeny, hogy a kertről a vasrács békóját lepattantva, azt az általános forgalomnak átadja.

Van azután két parkunk, ahová be szabad menni, — tipegve, félve, hogy a fünek, pázsitnak bántódása ne legyen. Nemcsak a park-örök, hanem magasabb személyek is féltő gonddal ügyelnek arra, hogy a gyerekek valahogy a fűre ne hájjanak, hanem hancurozó kedvükben tartssanak mértéket, s csak a kavicson járjanak. Bizonyára egy és más gazdasági érdek

A kortesnóta.

Irta: Lőrinczy György.

Tudom már azt is: nagyot fordult a világ! Mintha nem is volna egyéb dolga, csak az, hogy forogjon, pedig hát az ember meg is boldulhat az örökös forgástól. — Miért volna épen a világ különb? Kíváncsi követválasztáskor. Annyi bizonyos, hogy valaha ennek is más képe volt. Olyan, mint a tükör, amiben a nemzet minden erkölcsét megláthattuk. A méltóságos büszkeségét, hetyke könnyelműségét, jókedvét, szomorúságát, naiv furlangját és leleményes humorát, lelkesedésének szalmalángját és indulatát csapongását.

Talán más is volt az a magyar nemzet a melyik akkor követet választott, nem az, a melyik ma. Akkor a legszegényebb, a legügyefogyottabb ember is tudta, hogy annyit várhat és követelhet mástól, amennyit maga ad másnak. Most meg, mintha mindenki azt hinné, hogy csak annyit ér, a mennyit mástól el tud venni. Pénzben is, bacsületben is. Akkor, ha a nemzet a vállára emelt valakit, ez csak ugyan különb volt a többinél és talált ilyet maga között is eleget, olyat, akiről tudta, hogy mért bizhatja rája az ország dolgát, nem kellett szaladgálni érte. Ma már a pártirodák üzleti bódécskái úgy szállítják, megrendelésre, a legkülönbet, a felülmulhatatlanokat, sőt a megváltókat is, akár az Agulárék a csoda cipelőket.

Mindezt semmi sem mondja el jobban, hívebben a kortesnotáknál. A régi, becsületes magyar követválasztások idején magyar lélek csengett azokban, magyar izlés, amely soha sem alacsonyodott le a trágárságra, sőt még a durvaságra sem, vagy magyar humor, tiszta, szelíd, mosolygó trefa. Mikor sorra szedem őket, szinte alkonyodó életem korszakai szálának el előttem újra, zengő dalok reszkető szárnyain.

A legrégibb, a mire emlékszem, afféle általános kortesnóta volt, ami nélkül semmiféle választás meg nem eshetett. Valaha alkalmasint még a királyválasztás sem, utóbb sem vicispán, sem bíróválasztás, de legkevésbé a követválasztás. Ismerik azt még ma is bizonyosan nagyon sokan:

Az alispán kalapomhoz rózsát tett,
 Most is ott van, hogyha még el nem vészett
 Rózsa mellett szép piros a tulipán,
 Piros borral itatott az alispán.

Részeg volt az ósapám is hajdanán,
 Mikor királyválasztás volt Pest Budán,
 Szegény öreg, már ő több bort nem iszik,
 Ígyunk hát mi kivilágos virradtig!

Csak hogy ezt csak azok tudták dalolni, a kik nem csak értették, de érezték is. Hogy miért kell a miatt, hogy a rózsá mellett szép a piros tulipán, indulatba jönni, dacosan féltvágni a kuesmát és a földhöz teli poharat. Mert

ez mind a nótához tartozik. A nélkül az nem nóta, csak vers, vagy meg az sem.

Pompás kortesnoták termettek Gömör vármegyében is. Teszem azt: a hetvenes évek közepén, mikor az ortodox Deák-párt az akkor alakult s Tiszában fuzionált diadalmas szabad- elvű párttal a végső tusáját vívta. A rimaszombati mandátumért ketten mérköztek meg: Kubinyi Odón, meg Csider Károly. Egyik nemesebb, derekabb, tiszteleltre méltóbb férfi a másikkal. Kubinyi a felső Rimavölgyi dugaszdag kiskirálya volt, dominiomok ura, aki ott is növekedett föl és élt mindhaláláig, a Szinyec és Hradova között, Klenóc tót falu apraja-nagyja is jól ismerte a pán Eden t. Hogyne ismerte volna! Valaha mindannyian zseléje, jobbágya volt s az akkor szövődő kötelékeket a szabadság ujkorai viharai inkább edzették, semmint széjjeltépték. Persze, erős tót akcentussal, félénken beszélt magyarul, a miről néhány mulatságos anekdota fenmaradt máig is. De a szívében szintiszta magyar érzés lángolt, mint minden Kubinyiében.

Csider Károly meg Gömör vármegyében jóhírű fiskális, bőséges tudásu, fényes elméjű s főképpen puritán jellemű ember volt, igazl vir probus. A küzdelem a falusi oligarkák és a kisvárosi fiskális között nagyon egyenlőtlennek, vagy aránytalannak látszott. Még Csider Károly győzött s ezt nem kis részben a kortesnotáinak köszönhetette. Ne persze meg kortesneinek.

Gyönyörűség volt nézni, mikor a követvá-

vezeti a fűszálak hatósági gondozóit, a melylyel a városnak a kaszálás jövedelmét biztosítani akarják. Pedig akármilyen tekintélyes ez a jövedelem, mi szívesen fölálodozzuk ezt, csak hogy a gyermekeinknek egy kis szabad, erőtadó edző mozgást adhassunk, ha mindjárt száz fűszál áldoztatik miatta fel.

Beszélhetnénk esztétikai szempontokról. Elvégre az aradi parknak külsőre másféleképp kell festeni, mint a bugaci promenádának. A mi parkjainkban, nem véve ki a ligetet se, minden van, csak izlés nem. Abban a szerencsétlen sablonban nő tovább, ahogy megkezdtek — anno dazumal. Ez azonban kétségtelenül kisebb baj annál az öreg hibánál, hogy nyáron át az üdülő-helyeknek nevezett parkok többnyire kegyetlen, irtózatossá porfészek.

S mindezekről jó lesz most beszélni, amikor az első melegebb sugarak ingerlik bennünk a szabadnak, a zöldnek, a tiszta levegőnek vágyát — s nem a nyár derekán, amikor nem tehetnek róla, s a kivánságokat elleltározzák jövőre. Akkor talán kánikulai témának veszik a panaszaikat. Most, amikor a politika zajos napjaiban szakítunk helyet ezeknek a kivánságoknak, az egészségünk és a kicsinyeink ezen ügyének, — talán komolyabban veszik, akiket illet.

(<)

Az aradi választás.

(A szavazás előkészítése.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, április 25.

Aradváros választópolgársága már néhány nap mulva az urna elé járul, hogy egyik legfontosabb alkotmányos jogát gyakorolja és ezért az aradi függetlenségi párt ma már megkezdte azoknak az intézkedéseknek megtételét, amelyekkel Barabás Béla dr.-t, a párt kiváló jelöltjét minél fényesebb győzelemhez akarja segíteni. A párt végrehajtó-bizottságának mai ülésén apróra előkészítették, s kidolgozták a választás előkészületét, hogy szavazás szükségének

lasztásra, már az előtte való napon, aikonyatkor, bevonultak a felük. Mintha a Rimaszombat körül kékli halmok és hegyek indultak volna meg az özönlő néparadatban. Száz meg száz paripán, száz meg száz kocsin, cigánybandával, zászlóerdő között, vidám notázással, a mitől szinte zengett a vidék. Az öregek arcán a győzelem biztos reményességének a nyugodt méltósága, a fiatalokén a lelkesedés pirja. Nem látunk már olyat többé, soha sem! A paripák táncoltak s a diadalmas menetben fönnon szárnyaló, büszke, szép, melódias magyar kortesnóta szállott:

Nem kell nekünk oly ember,
Ki szólan s hsem mer,
Fénylő csillag kel nekünk,
Csider lesz a követünk!

Majd, mikor a kortestáborba gyülekeztek s a jókedv meredt a csapra ütött boroshordó körül, kicsattant a humor is a cigány hegedűjeből s a szilaj kortesekből:

Megyen Csider számaron,
Kubinyi meg batáron,
Szobb az okos számaron,
Mint a számar batáron!

Harminc esztendeje éppen. De ez alatt a rövid három évtized alatt egy századra valót sülyedtünk. A méltóság, a kedv, a tréfa és a lelkesedés, nemzetünk ősi tulajdonságai pusztulásnak indultak, szívünk lobogó, gyújtó tűz görögötté lett, vagy vitriollá. Eszrevetjük ezt is a kortesnótákból. Még a nyolcvanas évek végén s a kilencvenesek elején termettek

esetén a választóknak tömege minél impozánsabban fejezze ki Barabáshoz való ragaszkodását és szeretetét.

A végrehajtó bizottság üléséről az alábbi tudósítást adjuk:

Az aradi függetlenségi és 48-as párt végrehajtó-bizottsága ma délután öt órakor Avarffy Imre dr. társelnök elnöklete alatt ülést tartott, hogy megállapítsa azokat az intézkedéseket, amelyeket a közeli képviseléválasztás Barabás Béla dr. diadala érdekében szükségessé tesz.

Avarffy Imre dr. elnök indítványára a végrehajtó bizottság mindenek előtt megbizta Tabakovits György dr.-t, a párt jegyzőjét, hogy készítse el a függetlenségi párt ajánló ívét, a melylyel Barabás Béliát képviselőnek ajánlják és amelyet számos párttag aláírásával Avarffy Ferenc elismervény ellenében Simay István választási elnöknek át fog nyújtani. A bizottság ezután a választás szavazatszedő bizottságaihoz kiküldte azokat a bizalmi férfiakat, akik a tavalyi választáson is e funkciót teljesítették. Az első szavazatszedő bizottság bizalmi férfiai: Avarffy Ferenc és Schwarz Jenő dr., helyettesek Steiner Ferenc és Sugár Jenő dr.; a második bizottságnál Múlek Lajos dr. és Vincze Miklós, helyettesek Somló Armin dr. és Nikolics Döme.

A választásig hátralévő időre a párt a Nádor-szállodában pártirányát nyit, amelyben a végrehajtó bizottság holnap délután 5 órától kezdve naponként ülést tart a szükséges teendők megbeszélésére végett. A pártiroda vezetésével Schwarz Zsigmondot bízták meg.

A választás napján, április 30-án reggel 7 órakor gyülekezik a polgárság a Thökölytérén, ahonnan fél nyolckor zeneszóval és lobogókkal a városházában levő választási helyiségbe vonul.

A pártvezetőség ez uton is fölkeri a választókat, hogy szavazólapjaikat a választási elnök hirdetményében közölt időben és helyen minél előbb kivegyék.

Mittner József és Tabakovits György dr. indítványára a végrehajtó bizottság fölkeri a párt kerületi elnökeit, hogy a kerületi polgárságot hívják össze értekezletre, amelyben lel-

ügy látszik, mintha a faji izlés ellent állana a dekadens áramlatoknak. Legalább afejtáljuk a kedvet, bár ez sehogys sem megyen s a humort, ami csufolódássá válik. Az 1892-ik téli választáskor Bernát Pistáról, az agráriusok egyik legelső képviselőjelöltjéről, aki a választómozgalom kelles közepén infuenzába esett (még akkor ez a betegség ujságszámba ment, éppen akkoriban találták föl az éisemes doktorok) megderék, nagyérdemű öreg professzoráról, aki a kandidálását javasolta, ezt dalolták:

Bernát, Bernát, szegény Bernát,
Megkaptad az infuenzát!
Rád hozta ezt Fabry János,
Sajnálja az egész város.

De a mai kortesnóták már durvák, piszkolódók, néha szemérmetlenek s erőteltett humoruk legföljebb fanyar mosolygást kelt. A legutóbbi választáskor az egyik jelöltől, akinek szép karcsu hajója uszkál az öreg Dunán, azt híresztelték el a csallóközi kortesek, hogy három uszályhajón (csepp) hozatja a választóknak a turós csuszát s ebből a petykából applikáltak a kortesnótát:

Eggenhofernek hajói,
Pálot száju szavazói,
Hozzák a három slepp c uszát,
Ehetek már, éhes kutyák!

Síri bennem a léiek, míg néztem, hallgattam, ahogy pálinkától részeg, félelmes alakok ordították, mialatt kövel dobálták utcához az ablakokat, dülöngözve kéromkodtak s a szemük vérben forgott. — Ehetek már, éhes

kesítsék és a fölcsulásban való részvételre buzdítsák a választókat.

Tabakovits György dr. ezután szóba hozta Garbay Sándor szociáldemokratának teljesen sikertelen jelöltségét, e kérdés tárgyalását azonban az értekezlet a holnapi ülésre halasztotta.

Szterényi a kormány gazdasági politikájáról

(Az önálló vámterület ügye.)

— Az Aradi Közlöny távirati értesülése. —

Arad, április 25.

Szterényi József kereskedelemügyi államtitkár ma tartotta meg programbeszédét Oravicán. A programbeszéd főleg a gazdasági politika feladatairól szólott s érdekes képet festett a kormány terveiről. Szterényi többek között a következőkben fejtette ki az új rezsím gazdasági irányelveit:

Ha a jelen kormány tulajdonképpen csak átmeneti jellegű is, az ország gazdasági helyzetére vonatkozólag alapvető fontosságú és a jövő kereskedelem-politikai helyzetre döntő befolyású kérdést kell megoldania: Magyarországnak Ausztriához való gazdasági viszonyát. A kereskedelmi szerződések egy részének megkötése és ideiglenes életbeléptetése adott helyzetet teremtett ugyan az illető külföldi államokkal szemben, de függőben maradt Ausztriával való gazdasági viszonyunk rendezése.

Igaz, hogy az osztrák magyar vámterület autonóm vámtarifájának a kereskedelmi szerződések becikkelyezésének alapfeltételeiül való elfogadása bizonyos mértékben nehezíti a helyzetet, de azért nem áll utjában oly rendezésnek, mely míg törvényeinkben lefektetett önálló rendelkezési jogunkat nemcsak megóvja, hanem annak alkalmazását is biztosítja, addig lehetővé tesz oly megoldást, mely a magunk gazdasági érdekét kielégíti és Ausztria gazdasági érdekeivel is számol. Az 1899: XXX. törvénycikk tudvalevőleg dekretálja már az önálló vámterület jogi állapotát: az önálló vámterület kérdésének bírálatánál két szempont veendő figyelembe. Az egyik az ipari, a másik a földműve-

kutyák! Azok az éhes kutyák, mind, valamenyien, becsületes, dolgozó, fajbeli magyar földművelő parasztszemélyek, a kik ezer esztendő óta, ivadékról ivadékra itt élnek, küzdenek, a kis magyar Alföldön, tüzzel, vízzel, éggel földdel s ezerféle más furiájával a természet erőinek tömérdek viszontagság között hűségesen szívós és megingathatatlan ragaszkodással őrizve azt a gyönyörű darab sovány földet, a mit a hetvenhetedik nagyapjuktól örökölték. A nemzet minden küzdelméből, szenvedéséből, magaföláldozásából részt vettek. Szántották, vetettek béke idején s ha a véres kardot körülordították: mentek, habozás nélkül, az ágyu, a golyó, a bitófa elébe. — Nyitelen hősök munkás ivadékaik, akiket én a szívemre ölelek, valahányszor közéjük megyek, vagy rájuk gondolok. Hiszen atyámfiai, bizonyosan. S a testvérük, akivel együtt élnek, együtt küzdenek és szenvednek, rájuk ordít: éhes kutyák!

Jobb is, ha már nem is csinálunk kortesnótát. Hiszen ma holnap már ugyis titokban voksolunk majd. Akkor ugysem lesz többé szükség kortesnótára, ami már csak egyik jele annak a dekadenciának most is, a mibe, nemzeti életünk esett. Egyik mértőldmutatója annak az utnak, a melyik a fénylő csillagtól az éhes kutyálg vezetett. A régi kortesnóták termőföldjé: a lelkesedéstől, a maihoz: a gyűlöletig. Számoljanak róla a magyarok istenének azok, a kik a nemzetet erre a notára tanították! A gyűlöletre, a mi csak pusztít és rombol, pedig nekünk erőre volna szükségünk, a mivel építsünk. Fényes jövődöt a sötét multon.

lési. Az ipar érdekei az önálló vámterület mellett szólnak. Csak hogy bizonyos átmenet szükséges és tervszerű következetes, előkészületek. Átmenet kell ama termelés biztosítására, melyet fogyasztásunk nagyobb része igényel; előkészület kell a kis- és középipar oly felszerelésére és átalakulására, hogy az önálló vámterület gyors életbeléptetése esetén kétségkívül rohamosan fejlődő gyáripár azt létében meg ne ingassa. Ez utóbbi fontos gazdasági, nemzeti és szociális szempontból. Gazdaságilag, mert az utolsó népszámlálás szerint, mintegy ötszáz ezer önálló kisipari vállalat érdekéről van szó. Nemzeti szempontból elsőrangú fontossága, mert a kisiparososztály alkotja városi elemünk nagy és sok helyen nagyobb részét, ennek fentartása és erősítése tehát városaink legvitálisabb érdeke, városaink erősítése pedig egyik legfontosabb nemzeti érdekünk.

A mai viszonyok, tekintve az adott helyzetet és az átmenet szükségét, egyelőre más megoldást kívánnak, az eddigi vámszövetségi viszony helyett kereskedelmi és vámszerződési viszony létesítését Ausztriával az önálló vámterület alapján, a kölcsönös szabadforgalom biztosításával. Azt kérdezhették, mi a különbség ezen megoldási mód és a vámszövetség között, ha nem szedhetünk vámokat? Igen nagy Magyarország gazdasági és állami szuverenitása, ebben a megoldásban teljesen kifejezésre jut, tényleges vámterületi önállóságunk általa megvan és a külföldi kereskedelmi szerződések által teremtett helyzetből eltekintve, csupán saját gazdasági viszonyaink okozta célszerűségi szempontok következtében nem szedünk egymás áruja után vámot; hogy fogyasztási adótörvényhozásunk függetlenségét biztosítsuk és általában gazdasági önállóságra való törekvésünk korlátai önmaguktól leomlanak. E viszony mellett csak rajtuk fog állni, hogy iparunkat és mezőgazdaságunkat abba a helyzetbe hozzuk, hogy a kötetlen szerződés lejártával — ha viszonyaink akkor úgy fogják kívánni — a gazdasági viszony ezen alakját megváltoztatva, esetleg más irányú kereskedelmi szerződést kössünk Ausztriával.

Ezután Sztéryni József a gazdasági politika feladatairól többek közt ezeket mondotta:

Első helyen áll egy nagyszabású, a házi ipart, a kisipart és a nagyipart egyaránt felölelő iparpolitika inaugurálása. A házi ipart szélesebb alapokon kell fejleszteni. A kisipart regenerálni kell. Még ez év folyamán készen lesz az új ipartörvény tervezete is; az ország kisiparossága meg lehet nyugodva, nem kell többé sürgetnie az új ipartörvényt, a jelen kormány meg fogja azt neki adni. *Gyáripárunkat* nagyobb részében azonban még csak ezután kell megteremteni. Lehetetlen és képtelen helyzet az, melyben az ország ez idő szerint ipari termelése tekintetében van. Az iparpolitikához tartoznak és a gazdasági megerősödés egyik eszközét képezik a *közzállítások* is. Szükséges törvényhozási uton rendezni ezt a kérdést, kapcsolatban egy szélesebb alapokra fektetett, új iparfejlesztési törvényvel. Új, nagyobbarányú *beruházásokról* kell gondoskodni. Az előkészítés másik tere a kereskedelem.

Első és főfeltétel, hogy *körvetitő kereskedelmünket* nemzeti alapokra kell fektetni. Ennek eszközei a *hajózás és tengerészet kifejlesztése*, a kereskedelem igényeihez alkalmazkodó tarifapolitika és a flumai kikötő megfelelő berendezése. Harmadik nagyfontosságú tényezője a gazdasági megerősödésnek *közlekedésügyünk* megfelelő kifejlesztése. Államvasutunk és postaintézményünk elsőrangú helyet foglal el egész Európában. Bár államvasuti igazgatásunk meg-

győződés szerint reformra szorul. Ugy kell biztosítani pénzügyileg elsősorban a Duna—Tisza-csatorna létrejöttét, mint a helyi érdekű vasutak építése biztosított szokott és ha az állam annak üzemét átveszi, akkor nézetem szerint fog akadni vállalkozás, mely e csatornát létesíti is.

A *magántisztviselők* és a kereskedelmi alkalmazottak évek óta sürgetik jogviszonyuknak rendezését. A legsürgősebb szociális feladatok egyikének tartom egyrészt a jogviszony rendezését, melyet a készülő új ipartörvénybe vélek legcélszerűbben beilleszthetni, másrészt a magántisztviselők és a kereskedelmi alkalmazottak kötelező aggkor- és rokkantbiztosítását azon az alapon, hogy annak terheit a főnökök és alkalmazottak közösen viseljék.

A póttartalékosok áldozata.

(Egy mérnök öngyilkossága.)

— Az Aradi Közlöny távirati értesülése. —

Arad, április 25

A nagyváradai vár napok óta egy szerencsétlen, tragikus sorsra jutott bányász mérnöknek a titkát rejtegeti. *Schwartz* Nándornak hívják a bányász mérnököt. Mezőkeresztesről, Biharmegyéből szakadt el messze, Kassa vidékére, ahol egy vállalat szolgálatában teljesített bányász mérnöki teendőket.

A politikai harc azonban őt is a póttartalékosok nagy tömegével együtt a kaszárnyába vitte. Elszakadt a munkahelyéről, berukkolt a nagyváradai öreg várba. És várta, várta minden pillanatban, hogy út majd a szabadulás órája. Várták otthon is a kassai vállalatnál, a hol hiányzott az ő fiatal munkaereje, szakképzettsége.

Hat hónapja volt már *Schwartz* Nándor a nagyváradai vár foglya, amidőn tegnapelőtt Kassáról a főnökétől kapott levelet. Kegyetlen hidegséggel beszélt a levél minden betűje. Hat hónapja egyre várják, — ez volt a levélben, — hogy majd csak visszajön az aknák közé a nagyváradai várból. Utóvégre sajnálják, értik nyomoruságos helyzetét, fellázadnak azon, — hogy az országot vezető állambölcsek ellentéllásának szánandó áldozatai közé tartozik ő is — de a humanizmust a végsőig nem gyakorolhatják. Minthogy igen sok ajánkozó jelentkezett már helyébe — kénytelen-kelletlen *elbocsátják* és más emberrel töltötték be helyét.

Ez a kegyetlen levél úgy hatott *Schwartz* Nándorra, mint a tördfés. Érezte, hogy az udvariasan, de kegyetlenül hangzó levél a kényértelenségnek és a nyomoruságnak tragédiáját jelenti. Annál jobban fájt neki ez a tördfés, mert a kassai állást két évi állásnélküliség után kapta meg. A diploma megszerzése után két évig állás nélkül járkált mindenfelé. Berukkolása előtt két hónappal jutott a kassai helyre.

Aznap este, hogy a levelet kapta, elment rokonához: *Markovics* nagyváradai postatiszthez. Ott elpanaszolta tragikus sorsát. Vigasztalták, de a szerencsétlen fiatal ember még jobban kétségbeesett. A nyomorra gondolt és az öngyilkosságot választotta kivezető utnak. Még akkor éjjel, tizenegyóra felé *Markovics* lakásán *beretvéval álmetszette üdörreit*.

Az öngyilkosságot nyomban észrevették. *Schwartz* Nándort beszállították a Sal Ferenc utcai helyőrségi csapatkórházba, ahol odaadó szeretettel ápolják és gondozzák. *Schwartz* Nándor már jobban van és teljes felépülése várható.

Pártváltatás egy óra alatt.

(Gyorsaság nem bossorkányság.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, április 25.

Horváth Józsefnek, az Aradon is ismert megyaszóli képviselőnek mandátumával kapcsolatban egyik Budapesti újság érdekes levelet közöl. Részint a *Horváth* „rejtélyes ügye” miatt, részint a mai választási mozgalmak jellemzésére igen érdekes ez a levél, melyet alább szöszertint közlünk, azzal, hogy a bernük elmondottak szórul-szóra meg is történtek:

A koalíciós pártok választási eljárásának tudvalevőleg van egy szent alapja: a birtokállomány. Ennek az a jelentősége, hogy a koalíciós pártok mindegyike eddig birtokkerületeit érinthetetlen tulajdonául tartja meg és ezekben egymás ellen háborúságot nem folytatnak. Ennek az alapelvnek még az a járuléka is van, hogy ezek a kerületek valamennyien volt képviselőket tartoznak megválasztani. Megegyezik-e az ilyen választási rendszer a választók természet- és törvényadta szabadságával, az más lapra tartozik. Bizonyos, hogy sok kerület a budapesti pártintézetek ilyen rendelkezéseit sérelemnek érzi és visszautasítja. Annál nevezetesebb, hogy van olyan eset is, amikor maga a pártvezérlő megelégedezik saját szent eivéről. Igen érdekes dolog például az, ami a megyaszóli kerülettel történt, már csak azért is, mert felette cifra bonyodalmak származtak belőle.

A megyaszóli kerületnek a múlt országgyűlésen függetlenségi képviselője volt, ki azonban bizonyos okokból — már vannak ilyen „bizonyos” és legkevésbé sem rejtelmes okok — ebben a kerületben nem léphetett fel újra. *Kossuth* Ferenc és a függetlenségi központ mégis úgy válték, hogy az elbujdosott volt képviselőt biztos menhelyhez és új mandátumhoz kell juttatni. Minthogy a nagy kerületosztás már megtörtént, nem volt erre más mód, minthogy az alkotmánypártnak átutalt volt szabadelvű kerületek közül a marosújvárit, a függetlenségi volt képviselő számára kölcsönözték el; ennek fejében a megyaszóli kerületet zálogba adták az alkotmánypártnak, talán telekkönyvileg is átírták pártállásával és meggyőződésével együtt. A kerület kapott is „hivatalos” alkotmánypárti jelöltet, aki régebbi időkben már képviselője is a kerületnek.

Egy kis hiba esett azonban a kréta körül. Akadtak a megyaszóli kerületben olyan keményfejek is, akik ezt a választási csereberét megérteni nem tudták. Még azt is kérdezték, hogy ha már a koalíció a birtokállomány szent elvét fogadta el, mért tért el ettől az ő rovásukra. Azt tartották, hogy nemcsak szabad választói joguk van, hanem szent emberjoguk is saját függetlenségi meggyőződésükhöz, amelyet a függetlenségi vezérlőnek legkevésbé ilik elkönfiskálnia. A hangulatok így forrongásban gyűlt össze a kerület többjeinek értekezlete, amelyen az alkotmánypárt „hivatalos” jelöltjének is bemutatkozni kellett. De hiába emlegették a függetlenségi központ szigorú ukázat, egyik szónok a másik után tiltakozott a kerület pártállásának felülről oktrojálása ellen.

A jelölt barátainak be kellett látniuk, hogy a kerület népének hajlama valóban függetlenségi és ezt a hajlamát csak kiélestitte a központnak „rólunk nélkülünk” rendelkezése. Rövid gondolkodás után elhatározták, hogy fittyet hányanak a koalíciós szentségnek és fordítanak a jelölt hivatalos pártállásán. Megtörtént a csoda, ugyanaz a jelölt, ki az értekezlet elején alkotmánypártinak mutatkozott be, egy órával később töredelmében kijelentette, hogy mélységesen

tisztelt a választók akaratát és örök hűségét fogad a függetlenségi zászlónak.

A választók erre megelégedve konstatálták, hogy ime, ha a központ reájuk meggyőződést akar parancsolni, ők bebizonyíthatják, hogy ellenkezőleg, ők irják elő a jelölt meggyőződését. Mert vannak ilyen jelöltek is a világon. Igaz, hogy kissé különös a választók bizalmának ilyen nyilvánulása. Maradt azonban egy rettentően fogas kérdés. Mi lett a függetlenségivé vedlett alkotmányparti jelölt „hivatalos” jellegéből. Vajjon a jelölt minden átváltozás után mint signum indelebile marad, ez meg rajta, miat ahogy a szent keresztiség érvényén nem változtathat semmi hittagadás? Vagy az alkotmánypart telán azzal vigasztalódik a saját hivatalos bélyegének hirtelen elsikkadásán, hogy a függetlenségi elvre való ünnepléses áttérés csak a választási időre számított komédia, mely a kész mandátumnak telekkönyvi hovatartozását egyáltalán nem érinti.

A tisztelendő ur botoz.

(Egy kis tanbetyárság.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, április 25

A tanbetyárság szállóigéjét, mióta a sajtó kiméletlen harcot hirdetett a bottal való tanítás ellen, mind ritkábban lehet hallani. A modern pedagógusok belátták, hogy a botozás a középkor maradványa. Annál felháborítóbb, ha épen egy lelkipásztor feledkezik meg arról a szeretetről, amelyet szemforgatva prédikál. Egy ilyen esetről számol be szegedi tudósítónk az alábbiakban:

Kószó István dr., a szegedi függetlenségi párt elnöke, mint a választásokra kiküldött egyik szavazatszedő bizottság elnöke, a központi választmány megbízásából a választási helyiség megtekintésére megjelent a rókusi iskolánál, ahol Nemeskay István igazgató is csatlakozott a szemlét tartó bizottsághoz.

Szemle közben, midőn ép a második fiúosztály előtt az átalakítás kérdésével foglalkoztak, egyszerre csak az osztályból kihallatszó hangos gyermekírásra lettek figyelmissé.

Kószó István dr. erre megkérdezte Nemeskay igazgatótól:

— Ki tanít e teremben?

— Hittan óra van, — felelte az igazgató — tehát Anton Miklós hitoktató.

És miközben ezt mondta, az igazgató, boszankodva kinyitotta az ajtót és rászóit a teremben lévő hitoktatóra:

— Ejnye, ejnye! Nema tanul az a gyerek? Vagy rosszul viselte magát?

Hogy erre a hitoktató mit válaszolt, azt a künn levő urak nem hallhatták, mert az igazgató mindjárt újból betette az ajtót. Allgítottak azonban a bizottság tagjai néhány lépést, újból heves puffogástól kísért hangos gyermekírás hallatszott ki a második osztályból, amire az igazgató látható bosszúsággal meg is jegyezte:

— Kiméletlen egy ember!

Kószó István dr. azonban, aki iskolaszéki tag is, nem volt képes tovább türtőztetni érthető felháborodását és indulatának heve által ragadtatva, berontott a terembe és a gyermeket még egyre ütlegető hitoktatót egy hirtelen mozdulattal elrántotta, a pálcát pedig kikapta a kezéből.

A hitoktató segédlelkész, aki a papí irgalmasságot meg nem engedett testi fenyték alakjában gyakorolja, kiméletlen szavakkal formedt Kószó dr.-ra, mondván:

— Majd megmutatom az urnak, hogy mi joggal mer az én osztályomba belépni és engem az előadás megtartásában meggátolni?!

A tisztelendő ur pálcázásának ma már folytatása van: Kószó István dr. köztörvényhatósági bizottsági tag, egyszersmind tagja az iskolaszéknek is, ma panaszos feljelentést tett az iskolaszékhez Anton Miklós ellen. Erélyes hangú írásos feljelentésében arra kéri az iskolaszéket, hogy a gyermekek tetteleges bántalmazása miatt rendelje el a hitoktató ellen a fegyelmi eljárást, őt azonnal függesztesse fel állásától, példásan büntesse meg s Szegedről leendő elhelyezése iránt a püspöki hatóságnál tegye meg a kellő lépéseket.

Büntető följelentés

Hervay István ellen.

(Szalay György panasz.)

— Az Aradi Közlöny távirati értesülése. —

Arad, április 25

Megemlékeztünk már arról a furcsa kis esetről, amely Makó városának Cserenyés János által kinevezett rendőrkapitányával, Szalay Györggyel történt. Szalayt ugyanis az új éra beköszöntése után Hervay alispán elmozdította állásából; ő azonban hivatalát nem adta át, sőt a Wertheimkassza kulcsait is magával vitte s csak azután adta vissza azokat, mikor a lakásán már házkutatást tartottak s azzal fenyegették, hogy karhatalommal veszik el tőle a kulcsokat.

Szalay György most beadványt intézett Makó városához, amelyben bejelenti, hogy Hervay ellen büntető följelentést tesz s egyúttal fegyelmit kér az alispán ellen.

A beadvány szó szerint a következő:

Tekintetes Törvényhatósági Bizottság!

Csanádvármegye főispánja az ide / alatti mellékelt intézkedésével Makó rendezett tanácsu város rendőrkapitányává nevezett ki. Hivatalomat elfoglalva, az eskü letétele után az állásomhoz kötött minden jog és kötelezettség élvezetében, illetve gyakorlásában háborítatlanul megvoltam folyó évi április hó 14 ig.

Folyó évi április hó 14 én megjelent hivatalomban Thaisz Géza szolgabíró és Hervay István rendeletére hivatkozván, követelte, hogy hivatalomat adjam át neki. Ezt én határozottan megtagadtam. Majd a hivatal átadását ismételtten megtagadván, Thaisz Géza a rendelkezésére álló karhatalommal hivatalom elhagyására kényszerített. Ugyancsak a fentírt napon délután a rendőrbiztost lakásomra küldték azon célból, hogy nálam házkutatást tartsanak és karhatalommal tőlem a hivatali pénzszekrény kulcsát átvegyék. A kulcsok átvétele ugyan csak a karhatalommal történt fenyegetés folytán megtörtént.

Ezek után előre bocsátva azt, hogy én hivatalomat át nem adtam, hanem állásom elhagyásánál az erőszaknak engedelmessé váltam, továbbá azt, hogy állásomtól sem elmozdítva, sem fegyelmi eljárás folytán felfüggesztve nem vagyok és megjegyezve még azt is, hogy az eljárások során történt intézkedésekről sem előre, sem utólag részemre kifejezett kérelmem dacára írásbeli határozat ki nem adatott, azt kérdem én a tekintetes törvényhatósági bizottságtól, hogy ugyan mi alapon, mi jogon, kinek meghagyására kényszerítettek engem hivatalom elhagyására.

Kinevezésem törvényességéhez szó egyáltalán nem férhet. Kinek van joga ellenem házkutatást elrendelni és foganatosítani, a mikor én büntető cselekménnyel vádolva nem vagyok. És ha joga van ily cselekményt valakinek elrendelni, miért nincs bátorsága ahhoz,

hogy azt írásban is kiadja, amikor azt a törvény így rendel?

Igenis tudomásom van róla, hogy folyó évi április hó 11-én egy sürgöny érkezett a belügyminiszteriumból. Ez a sürgöny így szól: „Alispán Makó. Táviratban intézkedjék, hogy az elmozdított alkalmazottak állásaikat foglalják el.”

De az csak vitán kívül áll, hogy ez a sürgöny Makó város rendőrkapitányi állására nem vonatkozhatik, hiszen ezen állásból senkit el nem mozdítottak, ez az állás lemondás folytán jött üressébe, a mely állásra engem Csanádvármegye főispánja jogánál fogva kinevezett.

Megemlítem még azt, hogy az erőszak alkalmazása és a házkutatás eirendelése és ugyancsak erőszakkal való fenyegetés mellett történt foganatosítása miatt a Btk. 471. és 475. § aiba ütköző cselekmények miatt a *büntető följelentést megtettem.*

Az itt előadottakból és az eljárások során felvett jegyzőkönyvekből nyilvánvaló, hogy Hervay István alispán tett rendeletei által a törvényben előírt kötelezettségeit megsértette, illetve gondtalanul teljesítette, a mi által ellene az 1886. évi XXXIII. t. c. 1. §. a) pontja alapján fegyelmi eljárásnak van helye.

Kérem a tek. törvényhatósági bizottságot, hogy Hervay István ellen a *fegyelmi eljárást haladéktalanul megindítani sziveskedjék.*

Egyben a fegyelmi eljárás befejezése előtt méltóztassék az iránt is intézkedni, hogy Thaisz Géza központi járási szolgabíró a rendőrkapitányi hivatalt nekem átadja. Méltóztassék mindazokról Makó város polgármesterét sürgősen oly meghagyással értesíteni, hogy rendőrkapitányi állásom után a nekem járó illetményeket továbbra is kiutalványoztassa.

Tisztelettel
Szalay György.

A kiimádkozott szerencse.

(Egy sonka egy eaktért.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, április 25.

Az oláh paraszt babonását bizonyítja az a kis bűnpör, amelyben ma ítélkezett a szegedi büntető törvényszék.

Tóth Mátyás magyarcsanádi román földesgazda az idén, január 28-án följelentést tett a csendőrségnél Lupsa Györgyné és Sztojko Katalin magyarcsanádi cigányasszonyok ellen lopás miatt. Azt állította róluk, hogy amíg ő és a felesége távol voltak, addig a két cigányasszony a párnák alól 54 koronát, a kamrájából pedig egy sonkát lopott el.

A csendőrök a vasúti állomásnál megtalálták a két cigányasszonyt és letartóztatták. Sztojko Katalin egész a mai napig vizsgálati fogságban is volt.

Ma foglalkozott a szegedi törvényszék ezzel a pörrel, amely voltaképpen a legérdekesebb bűnpörök egyike. A vádlottak azt mondták, hogy egy szó sem igaz a lopás vádjából. A pénzt és a sonkát a gazda maga adta nekik, mert beteg volt az egyik csikója és arra kérte őket, hogy *imádkozzák le a betegséget.*

— Azt is mondta a gazduram, hogy a szomszédja szerencsésjét *imádkozzuk át neki.* Ezért adta a pénzt, meg a sonkát.

A gazda kijelentette, hogy a cigányasszonyok nem mondanak igazat. Ő nem adott nekik semmit, hanem ők ellopták a pénzt, amikor a kis leányukon kívül senki sem volt otthon.

Tóth Mátyás felesége ugyanilyen vallomást tett. Ekkor az egyik cigányasszony felállt és az elnökhöz fordult:

— Nagyságos ur, tessék megnézni, hogy az irások közt van-e egy kis cédula románul írva. Erre írta Tóth gazda azt az esküt, amit nekünk el kellett mondani a szerencse elnyerésére. Ezt a cédulát átadta nekünk, mink meg odaadtuk a szendőröknek.

Az elnök átkutatta a pör iratait és talált közte egy románul írt eskümintát.

Megkérdezte Tóthot:

— Maga írta ezt a cédulát?

— Nem iriam, kérem.

A védők irásszakértőknek a kihallgatását kérték, amit a bíróság elrendelt. Lediktálták Tóthnak az eskü szövegét és az irásszakértők megállapították, hogy az a kéz írta az iratok között talált eskümintát is. A bíróság ezzel bizonyítottnak látta a cigánysszonyoknak azt az állítását, hogy nem lopták a pénzt, hanem a gazda maga adta a szerencseimádkozásért. Ez alapon fel is mentette mind a két vádlottat és elrendelte az ártatlanul fogva levő Lupsa Györgyné szabadonbocsátását.

Zilahy és Debrecen.

(A megvont szubvenció.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, április 25.

Debrecen városi színházi bizottsága legutóbb tartott ülésén a közönség jogos panasza alapján egyhangulag bizalmatlanságát fejezte ki Zilahy társulata és működése iránt és megvonta tőle a városi szubvenciót.

Zilahy Gyula a bizottság határozata alapján ma — amint Debrecenből jelentik, — terjedelmes beadványt intézett a színházi bizottsághoz.

Beadványa első részében azt mondja, hogy ő is érzi, sőt mélyen fájlaia, hogy társulatánál hibák és hiányok vannak. Majd így folytatja:

„Társulatom néhány elsőrendű tagja eltávozott, ezt részben azért tettem, mert azt hittem, Debrecenben is szívesen látják a vidéken divó régi szokást, az új idényben minél számosabb új tagot szerződtetni a változatosság kedvéért.

Azokat a zökkenéseket, melyeket a dolog természete szerint a régiebb tagok távozása és az újak beolvadása okozni szokott, igen nagy mértékben növelte most az a rendkívül, reám szerencsétlenségnek tekinthető eset, hogy épen most hosszabb ideig tartó súlyos betegségbe esett társulatomnak több régi és új tagja: Almássy Lola, Perczel Rózsi, Magda Eszti, B. Czeller Róza, Urai Mici és Lukács Juliska.”

Arról az igazgató tényleg nem tehet, ha társulatának egy két tagja beteg. Tudunkkal Perczel Rózsi pillanatig sem volt beteg. Lukács Juliska is a súlyos betegek között szerepel, holott ő már szombaton játszik, sőt már 10 nappal ezelőtt az utcán sétált.

Majd azt mondja Zilahy, hogy igyekezett a bizottság ülése előtt jóval ezeken a bajokon segíteni, de nem sikerült. Megfelelő tagokat nem kapott, de vendégszereplésekkel akarja pótolni. Beismeri a zenekar hiányosságát is, de nem megy könnyen jó zenekar szervezése. Most is 22 tagot szerződtetett, de csak 15 jött el. Ő hozna áldozatot, ha a bizottság elősegíteni a városi zenekar létesítését. De már most úgy fog segíteni, hogy helybéli zenészekkel egészíti ki de az őszre pótolja a hiányokat e téren is.

Beadványában védekezik az ellen is, hogy a darabok kiállítása sillány. Néhány darabot felsorol és azt mondja, hogy vidéken olyan fényesen darabot seholsem állítottak elő mint ő. A bizottság — mondja továbbá Zilahy akkor ősmérhetné meg a tagok művészi értékét, ha másutt is szétnézne, akkor meggyőződne, hogy társulatánál olyan művészi erők vannak, amilyenek a vidéken sehol

sincsenek. Végül Zilahy arra kéri a bizottságot, hogy julius elsején mutathassa be a névsort. Igéretük helyett tettekkel kívánja bebizonyítani a panasza hiányokat és oly társulattal jön vissza őszre, mely *vetekedni fog a fővárosi társulattal.*

A színházbizottság e hó 23 án, szerdán, d. u. órákor ülést tart és tárgyalni fogja Zilahy beadványát, de amint értesülünk, a városi szubvenció ideiglenes megvonása iránti határozatot mindaddig *fenntartja*, amíg Zilahy tényleg be nem bizonyítja, hogy rendes társulattal akar szervezni.

Arad a magyar iparért.

(Az iparpártoló tanács megalakulása.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, április 25

Kedvező auspiciumok mellett tartotta meg ma a hazai ipar fellendítésére és megvédésére alakult szövetség első közgyűlését. A nemes ügyért lelkesülő aradi hölgyek díszes tábora volt jelen a városháza dísztermében. Mindvégig feszült érdeklődéssel kísérték a felvetett eszméket és terveket, amelyek közül nem egy megkülönböztetett figyelmet érdemel és keresztyélük hatalmas ugrást jelentene a kitűzött cél felé. Különös érdeklődésre tarthat számot Varjassy Árpád tanfelügyelőnek indítványa egy állandó mintakiállítás létesítése iránt. A közgyűlést leginkább az a nagy megfontolást érdemlő kérdés foglalta le, hogy az aradi szövetség csatlakozzék-e a fővárosi hasonló célu egyesületekhez, vagy mint autonóm testület folytassa-e működését? Ebben a kérdésben egyelőre nem döntöttek, hanem alapos megfontolás tárgyává fogják tenni az ügyet. A közgyűlés méltó lefolyását kissé megzavarta ugyan egyes személyi ügyek előráncigálása, de az elnökség tapintatának sikerült elsímitania az ellentéteket. Ugyisintén kínos feltűnést keltett Kovács Vincének az a felszólalása, amelyben a szövetség céljaira befolyt adományok nyilvánosságra hozatala körül felmerült mulasztásokat tette kritika tárgyává.

A felszólalásban Kovács Vince a sajtót is támadta, holott neki, aki a sajtó vállain kapaszkodott fel oda, ahol most van, a legkevesebb oka lenne a „sajtó felületességéről” beszélni. Az aradi sajtó felületessége még csak egy nagy hibát vont maga után, azt, hogy Kovács Vincét közéleti szereplővé tette.

A közgyűlésről alábbi tudósításunk szól:

Az iparpártoló tanácscsá alakult iparpártoló szövetség alakuló közgyűlése ma folyt le Varjassy Lajos h. polgármester elnökléte alatt a városháza dísztermében. Varjassy a megjelentek üdvözlése után bejelentette, hogy az akció céljaira különböző egyesületektől kétezeröt-száz korona folyt be. A várható adományokkal együtt körülbelül négyezer koronára tehető az az összeg, amely az iparpártolási célokra évenként rendelkezésre fog állni.

Ezután megválasztották az iparpártoló tanács elnökségét.

Kovács Vince meleg szavakban aposztrofálta Varjassy Lajosnak az akció körüli érdemét és helyeslés mellett jelentette ki, hogy az ipartanács vezetését jobb és erősebb kezekre nem is lehetne bízni. Azt indítványozta tehát, hogy elökléte Varjassy Lajost válassza meg a közgyűlés. Társelnökléte Friebeisz Miklós aradmegyei földbirtokost, alelnökléte Steigerwald Alajost és Maresch Gyulát ajánlotta a felszólaló.

A közgyűlés egyhangú lelkesedéssel elfogadta az indítványt.

Varjassy Lajos megköszönte a bizalmat, majd kifejtette, hogy az alkotmányos éra hely-

reállításával sokan azt hiszik, hogy az akció vesztett jelentőségéből. Ez pedig nem felel meg a tényeknek. Ez az út a legalkalmasabb arra, hogy önálló gazdasági berendezkedést elősegítse. Végül megalakultnak jelentette ki az iparpártoló tanácsot és a multkor hozott határozathoz képest indítványozta, hogy ez mint az országos védőegyesület aradi fiókja folytassa működését.

Faragó Rezső ellenzi, hogy az aradi iparpártoló szervezet a Védegyletbe beolvadjon. A mikor az aradi egyesületeket és egyéb testületeket az erkölcsi és anyagi hozzájárulásra kérték, arról volt szó, hogy önálló, aradi intézményt létesítenek, s ép ez a körülmény keltett a közönség körében nagy rokonszenvet a terv iránt. A beolvadásnak egyéb akadályai is van. Az iparpártolónak ez idő szerint két országos szerve van: a Védegylet és az Országos Iparpártoló Szövetség. Ez a kettő most egygyőlvadni készül s a kiküldöttei már tárgyainak is a fuzió módjait felől. De akár egyesül ez a kettő, akár nem, azt minden körülmények között ellenzi, hogy az aradi iparpártolási tanács valamelyiknek fiókja legyen. A vidéken már vannak önálló iparpártoló egyesületek, például a szegedi, a melyek sokkal több eredményt tudnak fölmutatni, mint a Védegylet fiókjai, a melyekről egyebet alig tud, minthogy a taggyűlést folytatják s a tagdíjakat beszedik. Az aradi iparpártolási tanács, amely különben se egyesület, legyen önálló, a maga lábán járó, felülről meg nem kötött és legelsőbbben a helyi viszonyokat szolgáló intézmény. (Helyeslés.)

Nesnera Aladár nincsen egy véleményen Faragóval. Ha hatást akar elérni az iparpártoló tanács, akkor ki kell mondani az egyesülést a fővárosi védőegyesülettel. Igaz ugyan, hogy a befolyt összegek egy részét át kell majd utalni az anyaegyesülethez, de ennek fejében nagy előnyök hárulnak majd az aradi fiókra.

Varjassy Árpád addig nem akar döntőleg nyilatkozni erről a kérdéstről, amíg nem ismeri meg kellőleg a szervezeteket. Amennyit már most is kijelenthet, hogy az egyesülést nem tartja üdvösnek. Evtizedek óta áll a kultura szolgálatában és vannak e téren tapasztalatai. Példákkal is szolgálhat. Tíz évvel ezelőtt épen a városháza kistermében született meg hatalmas éljenzések és nagy lelkesedések közepette a Danke aradi fiókja. És hol van most ez a fiók? Elszorvadt; már készülnek a temetésére is. A Nemzeti Szövetség fiókjával sem volt különben. Banket mellett született meg, folyt a lelkesítő beszéd: k suhanó áradata, tősztot mondott maga a felszólaló is és vigan folyt a pezsgő. Hol van most a Nemzeti Szövetség? Vérszegénységben leledzik és pusztulás lesz a vége. A történelem tanulságai bizonyítják, hogy az autonóm testületek mind virágzásnak indulnak. A protestáns egyházakban, amelyek autonomikusan vannak szervezve, pezsgő élet uralkodik és nemes versenyre kelnek egymással. Legyen ez a szövetség is önálló testület, keljünk versenyre más városokkal.

Urbán Iván szólalt fel ezután és azt indítványozza, hogy osszák ki a tagok között a központi védőegyesület alapszabályait. Sokat tudna mondani e tárgyban, de úgy véli, hogy nem azért jöttek össze, hogy polemizáljanak, hanem hogy közösen szolgálják a nagy ügyet.

Müle Lajos dr. indítványára a közgyűlés a kérdés tanulmányozására Urbán Iván elnökléte alatt Varjassy Árpád, Nesnera Aladár, Müle Lajos dr., Faragó Rezső és Kovács Vince tagokat küldte ki. A bizottságban a hölgyek részéről a védőasszonyok vesznek részt.

A közgyűlés Varjassy Lajos elnök indítványára az iparpártoló tanács titkárává Marossy

Miklóst választotta meg és hatszáz korona évi tiszteletdíjat szavazott meg neki. Itt Schwarcz Zsigmond szólalt fel kijelentvén, hogy nem akar személyeskedni, de célszerűbbnek tartaná, ha nem a hivatalnoki karból, évi dotációval, hanem az intelligens iparosok és kereskedők köréből választanának valakit e célra, aki önzetlenül és ami fő, sikeresebben szolgálhatná az ügyet.

Varjassy Árpád egy állandó mintakiállítás létesítését indítványozta. Egyelőre a nyári iskolai szünetekben óhajtáná a kiállítás rendezését, valamelyik iskola helyiségben. A kiállítás rendezésére Kovács Vincét ajánlotta, akit jobb ügyre érdemes buzgósággal agyba-főbe dicsért és annyira ragadtatta magát, hogy a nevezett férfit hétvármegye legkiválóbb szervező-szenlőnek keresztelte. A kiváló férfiú pírulva feszengett a padban és eleinte sokalta a rázúduló dicséreteket, később azonban annyira beletörődött a dicsérlésekbe, hogy heves támadásokra ragadtatta magát a sajtó ellen. Felületességgel vádolta a helybeli lapokat, mert nem hoznak pontos kimutatást a befolyt adományokról. A közgyűlés után magántársaságban kijelentette ugyan, hogy támadása nem a sajtó ellen irányult, hanem Marossy Miklós titkár ellen, de ez a védekezése csak a mellett bizonyít, hogy Kovács Vince ur maga sem tudja, mit beszél.

A közgyűlés végül Károlyi Gyula gróf főispánt az egyesület védnökéül, *Institoris* Kálmán polgármestert és *Dálnoki Nagy* Lajos alispánt tiszteletbeli tagokul választotta meg. A személyi ügyekhez a magunk részéről csak annyit fűzünk hozzá, hogy jó volna megállapítani, vajjon mikor áll a közönség rendelkezésére az ipartanács titkára? Mert tudunkkal a hivatalos órák már legközelebb 9-től 12-ig és 3-tól 6-ig tartanak a városházán. Ott pedig hivatalos teendői vannak Marossy Miklósnak.

A közgyűlésen a következő hölgyek és urak voltak jelen: Ábray Lajosné, Barabás Béláné, Csernovics Diodorné, Csernovics Juliska, Hegedüs Lászlóné Hady Antainé, Herman Gyuláné, Hegedüs Lászlóné, özv. Hudetz Ferencné, Kintzig Ferencné, Kádas Kálmáné, Kintzig Jánosné, Laczay Endréné, Marossy Miklósé. Múlek Lajosné, özv. Rónai Jánosné, Simon Carola, Stauber Józsefné, Schváby Pálné, Schoór Lajosné, Szalay Antalné, Szalay Ilonka, Steiner Jakabné, Urbán Ivánné, *Institoris* Kálmán, Urbán Iván, Varjassy Lajos, Steigerwald Alajos, Maresch Gyula, Kossuth Pál, Probst Mihály, Nesnera Aladár, Varjassy Árpád, Hoffmann Antal, Glück Károly, Faragó Rezső, Schwarcz Zsigmond, Jankó Gyula, Domonkos Lajos, Múlek Lajos, Moskovitz Izidor, Glück Károly, Schaffer József, Sófalvi György, Klár Ferenc, Marossy Miklós és Kovács Vince.

EGYESÜLETI ÉLET.

(*) Kereskedelmi alkalmazottak segélycsoportja. A következő felhívás közlésére kérettünk föl: Az Aradi Kereskedők Köre kebelében szerveződő *Kereskedelmi Alkalmazottak Segélycsoportja* ügyében folyó évi április 26-án, csütörtökön este 9 órakor, a kör helyiségében (Szabadságtér 7. sz., I. em.) általános értekezletet tartunk, a melyre Arad összes kereskedelmi alkalmazottait meghívjuk. Miután a segélycsoport igen kis anyagi áldozat ellenében a rokkantság, halálosot, betegség és állatlanság esetére biztosít tagjainak, illetőleg azok hozzátartozóinak segélyt, azt hisszük, minden aradi kereskedelmi alkalmazottnak saját érdekében áll, hogy az iránt érdeklődjék, s ezért kérjük, hogy a jelentős értekezleten okvetlenül megjelenjen szíveskedjenek. A szervező bizottság nevében: *Walinger* József, elnök. *Faragó* Rezső, titkár.

Esetek.

Az ötvenes.

Egészen az igazságügyminiszterig került fel egy ötvenesnek a története egy nagyobb vidéki városból. Sőt mi több — a történet az igazságügyminiszterium főbb embereit arra indította, hogy a bűnjelek megőrzésére vonatkozó új intézkedéseket vegyenek tervbe.

A dolog úgy történt, hogy a vidéki város törvényszékének a jegyzője, aki vidám és mulatós leány, egyszer unalmában kotorászott a bűnjelek között s talált egy hamis ötvenest. Unalmában azt is elhatározta, hogy elviszi a kaszinóba a hamis ötvenest s megmutatja azoknak az uraknak, kik még hamis pénzt nem láttak.

Fogta tehát az egyébként kitűnő hamisítványt és felvitte a kaszinóba. Ott ödögött egy kicsit, aztán betért abba a szobába, ahol a baccarat folyt. Repültek a bankók, csörgött az ezüst — és a jegyző urnak egyszerre csak mosoly villant át az arcán. Megszólította egy cimboráját:

— Te, öreg, nézd . . . nekem van itt egy hamis ötvenesem. Mit szólnál, ha ezt csak úgy heccből feltennék a baccaratra?

A cimborának tetszik az idea:

— Jó. Aztán ha elveszítjük, megmondjuk, hogy hamis. Lesz multság!

Odalépnek az asztalhoz s leteszik az ötvenest. Nyernek. A croupier szépen kifizet a hamis ötvenesre egy igazi ötvenest.

Most egymásra bámul a két cimborá és egyik se szól egy szót se. Aztán nagynehezen ezt nyögi a jegyző:

— Most már hagyjuk ett, amíg elvész!

Osztják a kártyát, a bank ismét veszít. A croupier kifizet a két ötvenesre újabb kettőt. Négy ötvenes — forintokban — már kétszáz forint. Most már nem mernek szólni. Mert hisz joggal mondhatnák az urak: „Miért nem szóltatott előbb?”

Izzadnak, drukkolnak és szívből óhajtják, hogy a következő osztásnál elveszzen a pénz. De a szerencse játékot üzött velük, a kétszáz forintból egy perc múltán négyszáz lesz . . .

Azt mondja a jegyző:

— Jelentkezzünk?

— Nem.

— Hát mit csináljunk?

— Hagyjuk ott, amíg el nem vész. Akkor már lehet jelentkezni.

A szerencse azonban, ha egyszer megbolondul, elveszi az ember eszét. A bank újra veszít s a szerencsés emberek előtt már nyolcszáz forint hever. Most már figyelnek rájuk a többiek:

— Szerencsés fiú!

— Micsoda szerencse!

Ilyen kiáltások hangzanak. A jegyző nézi, nézi a nyolcszáz pengőt, aztán egyszerre csak valami fátyol borul a szemére, kapja magát — *zsebrevágja a pénzt*. Kimegy a társalgóba és egy fotelba hanyatlik.

A pajtása utána vágat:

— Mit csinál, szerencsétlen?

A jegyző dadog:

— Barátom . . . ennyi pénz . . . és épp oly szükségem van . . .

A másik vakarja a fejét:

— Baj, baj De hát, köztünk marad. Eridj a pokolba a pénzeddel. Az ördög vigyen el, minek is szóltál . . .

És a faképnél hagyja. A jegyző pedig előveszi a bankóit és keresi köztük a hamis ötvenest. A hamis ötvenes azonban nincs sehol. Az egyik ténél váltott a croupier és *tízesekelet telt az ötvenes helyébe*. A hamis pénz elkeverődött a többi közé, most tudja Isten, kinek a zsebében van . . .

Most már komolyan kezd izzadni a jegyző. Erre

nem számított. Rohan vissza a törvényszékre, kinyitja a szekrényt, ahol a bűnjeleket tartják és az iratok közé, melyek közül a hamis pénzt kivette, betesz egy — igazi ötvenest. Fellelékzik és hazamegy.

Egy hét múlva arra ébred a jegyző, hogy a pénzhamisítási pört tárgyalják. Megjelennek a szakértők s megvizsgálják az ötvenest. Az ötvenesről kistül, hogy valódi. A pénzhamisítással vádolt parasztokat *fölméltik*.

Ezen a penton szakadt aztán vége a jegyző kinlódásának. Kapta magát, a legközelebbi vonattal felutazott Pestre, itt egyenesen az igazságügyminiszteriumba vágatott s ott egy megbízható area öreg tanácsosnak bevallott mindent. Megígérték, hogy semmi baja nem lesz. A parasztokat megint a csendőrség gondjaiba ajánlották, ellenben e napok óta buzgón dolgoznak egy rendeleten, amely a bűnjelek szigorubb őrzésére vonatkozik.

Eddig van ez a történet. Azok közé a történetek közé tartozik, amelyekről az emberek, ha hallják, azt mondják:

— Valóságos novella! Ez nem is történhetett meg!

Ha pedig valamely francia író cégére alatt, mint tárcsnovellát olvassak, ezt mondják:

— Nem is olyan hihetetlen, hogy meg ne történhetett volna . . .

A dollárszedelgők bűnpöre.

(A bankár ur mulat.)

— Az Aradi közlöny tudósítójától. —

Arad, április 25.

A télen egy külföldi, magát orosz bankárnak mondó vidám vendég vetődött be a budapesti „Hazám“-kávéházba. Egész éjjel szeparéban mulatott az idegen, persze hölgyek társaságában és cigányzene mellett. Így a „cech“ ugyancsak megnőtt, a sok bor és pezsgó ára 290 koronára rugott. Mikor aztán elérkezett a fizetés ideje, az „orosz bankár“ nagyobb amerikai bankókat vett elő s azzal akarta az ügyet rendezni. De a kávé. *Vámos* Dezső hamar rájött, hogy a százdolláros bankók hamisak, illetőleg régi, a forgalomból kiment bankók. A vendég, *Van-Vest* Sámuel azt mondta, ne csináljanak neki kellemetlenséget, hanem kísérjék el a szállodai lakására s ott majd fizetni fog.

Erre az egész társaság felkerekedett és követte *Van-Vest* Sámuel a hotelbe, hol a megszorult ember felkeltette álmából a lakótársát, aki odaadta az aranyórját és láncát a kávéházi számla fedezésére. Hamar kisért, hogy a jóbarátok közönséges szedelgők, akik a hamis dollárosokkal beutazzák az egész világot, a két szélhámost, *Van-Vest* Sámuel — akinek *Szadewszky* Szaniszló az igazi neve — és *Richlinszky* Károlyt rögtön letartóztatta a rendőrség, a törvényszék pedig utóbb *esalás* címén vád alá helyezte őket. Bűnpörüket már tárgyalta egyszer a bíróság, de mert akkor az volt a védekezésük, hogy valójában nem is ismerik egymást s csak Budapesten ismerkedtek meg, az előéletük, valamint előbbi öszszeköttetések tekintetében pótvizsgálatot rendeltek el.

A pótvizsgálat megejtetvén, az új tárgyalást mára tüzték ki. A tárgyaláson dr. *Mladonicszky* táblai bíró elnököl, a vádhatóságot dr. *Vargha* József királyi ügyész képviseli. Műlőbb a vádlottakat hallgatták ki.

Richlinszky Károly 29 éves, lengyelországi származású, vegyész és orosz alattvaló.

— Volt-e katona?

— Egyéves önkéntes voltam az orosz seregben.

— Büntetve volt?

— Igen, egyszer Bécsben valami kihágásért 10 korona pénzbüntetésre ítélték.

— Az iratok szerint csalásért is elítélték öt napl fogházra. Azután Krakkóból kiutasították . . .

— Ez igaz.

— És most is körözik.

Van Vest Sámuel, helyesebben Szadewszky Szaniszló tulajdonképpen borbélysegéd és szintén Oroszországból való.

— Miként került onnan ide?

— Az orosz-japán háborúban mint katona részt vettem, de megszöktem.

— Honnan jött Budapestre?

— Bécsből.

A vád tekintetében előadja, hogy amikor bement a „Hazám“-kávéházba, 40 forint magyar pénz is volt nála. Mulatni kezdett s nem is gondolt arra, hogy olyan nagy lesz a kontója.

A törvényszék Van-Vestot csalás vétsége miatt három havi fogházra és ötven korona pénzbüntetésre, hamis név használatért pedig harminc korona pénzbüntetésre ítélte. Rischlinszkyt fölmentették a vád alól. A bíróság mindkét vádlott ellen az ítélet kihirdetése után elrendelte az előzetes letartóztatást a bécsi és berlini rendőrség köröző levelei alapján.

IRODALOM ES MUVESZET.

A színház műsora:

Csütörtök: Cyrano de Bergerac, színmű. Pethe Imre vendégfőléptével. (Páratlan bérlet.)

Péntek: Síralomházban, egyfelvonásos bemutatkozó előadás. Erősek és gyöngék, színmű. Pethe Imre vendégfőléptével. (Páros bérlet.)

Szombat: Gül baba, operett. Bemutató előadás. (Páratlan bérlet.)

Éjfélí strófák.

Ha megmenthetnélek, ha megtisztulhatnál,
ha az én utammal egy utat járhatnál,
ha meg tudnád érní, ha meg tudnám érní,
hogy ne lessen reád sovár vágygyal férni,
ha nem kísérnének illetlen nézések,
tisztátalan csókok, fertős ölelések,
s moosoktalan ajkkal jöhetnél elébem:
gyászoló szívünkbe költöznek az éden,
liliomtrénuznál hódelhatnék néked,
eléd varázsolnám a nagy üdvösséget,
s a fejed sugaras glóriába vonnám,
én szegény megtévedt, bűnös kis Madonnám!

De amért a rögös jajak utját járod,
amért a vétkezők Golgotáját várod,
amiért tisztaságból, üdvből számkivetve
két kezed lecsügged hervadó öledbe,
s a bűn éjszakáit úgy virrasztod által
meg-megrogyó térded, roskadozó háttal,
amért úgy hervadsz el megsiratlan, lassan,
verejtékes kinban, gyötrelmes panaszban
és póre lélekkel, örök tűzben égve,
gyászolatlan tórsz meg a nagy mindenségbe:
imádságos szóval omlódnék elébed,
általölölnék, könybe fűrésztölnék,
hőfehér köntössel takarnám le vállad,
fiat csókokkal szentté avatnának,
s a töviskoszerut homlokodra fonnám,
én szegény megtévedt, bűnös kis Madonnám.

Goór Pál.

Vénusz.

— Bemutató előadás. —

Rothauser Miksa, a kiváló esztétikus és műbíró az utóbbi időkben gyakran leteszi a kritikus ridegen látó szemüvegét és maga is bevonul a megbírálandók sorába. Ruttkay György mentes attól a veszélytől, hogy Rothauser Miksa a tollára veszi s ez magyarázza meg a mai darab fogyatékoságait is. Mert vannak fogyatékoságai bőven, noha maga a darab egy

fölöttlenül élvezetes estét jelent mindazoknak, akik a hanyatló szezon kedvezőtlen auspiciumától nem félve meglekintik a kedves jelenetekben gazdag, színes vigjátékot.

Bárá Karády Bélának kedve támad, hogy Vénusz szobrot faragjon. Praxiteles ilyen célokra tudvalevőleg Görögország ötszáz legszebb leányát használta modellul, egy közönséges bárónak azonban, aki ma ötszáz leányt kívánna ilyen célra, alighanem a hidegvízgyógyintézetbe kellene vonulnia. Karády Béla tehát csak egy modellt keres, aki Gáthy Erna személyében jelentkezik is. Ez a hölgy egy elszegényedett uricsalád sarja s szégyenli a modell-mesterséget. Szégyenérzete olyan erős, hogy az arcát nem akarja leleplezni, ellenben minden mást igen. A szobrász azt hiszi, hogy a hölgy egy országgyűlési képviselő neje, akibe különben bele is szerel. Három felvonás bonyodalmai után azonban kislül a titok és Gáthy Ernát elveszi Kasznár Andor, aki igen derék ember s ezenfelül író is.

Ez a darab rövid története. Ebbe a történetbe azonban Ruttkay tömördek szellemességet, ragyogó ötletet szoritott, hogy az ember szinté sajnálja a pazarlásnak ezt a bőkezűségét. Hogy azután a darabban szemmel látható következetlenségek is akadnak, hogy a két fő hölgy szereplőnek az alakját egy gyakorlott szemű szobrász miképen tévesztheti össze: ez mind más lapra tartozik. A Rothauser Miksa lapjára. Nem kell még csak sok nagyképűség sem hozzá, hogy alapos kifogásokkal gyengítsük a darab hatását: annyi azonban tagadhatatlan, hogy a közönség jól mulatott s hogy a ma esti előadás a sikerek estéi közé tartozott. A mese valószínűtlenségeit elfeledtették a darab szellemességei. Azt pedig, hogy Ruttkay a színpad technikájában a legmagasabb fokig otthonos, a Vénusz minden jelenete kitűnően bizonyítja.

Az előadók között Gáthy Erna személyesítője, Kápolnay Juliska aratta le a tapsok javarésztét. Ami a többieknek maradt, abban egyenlően osztoztak: Dolly, Novák Irén, Keszler, Várnay és Beregi. Szathmáry Árpád jóízűen játszott egy mellékszerepet, Körössy Juci, Benkőné és Marházy ugyanezeken igyekeztek a legjobbat nyújtani. (g.)

Választási mozgalmak.

Harc a mandátumért.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, április 25.

A választási mozgalmak körülbelül eljutottak addig a pontig, ahol a további jelölésekre kitűzik a zárórát. Most már lassanként kialakul a jövő parlamenti képe is, noha igen sok helyen egyáltalában nem biztos a hivatalos jelöltek győzelme. A választások már három nap múlva megkezdődnek s így teljesen érthető, ha a korteskedés most éri el a tetőpontot. A mai nap is csupán ilyen irányu híreket hozott.

Arad és Csanádmegyében.

A pécskai kerületben Vásárhelyi Dezső ma is folytatta kortesutját. Délelőtt Kurticson tartotta meg programbeszédjét, amelyet nagyszámú közönség hallgatott meg. Mácsán szakadó esőben huszonöt lovas bandérium fogadta, amely elkísérte a kurticsi nagyvendéglőig, ahol nagyhatású beszédet mondott. Kurticsról Glogovára ment, ahol szintén elmondotta programját. Utána Steiner Károly leikésítette a választókat. Vásárhelyi délután Mitalakán tartott programbeszé-

det, ahol még Momák Döme dr. aradi ügyvéd is beszélt. A választók hangulata rendkívül lelkes.

Kisjendrőn Lázár Zoárd dr. készült a választási harcra. A kerület minden községe határtalan lelkesedéssel fogadja, sőt még a román választók nagyrésze is rokonszenvez a népszerű jelölttel.

Borosjenőn Solymosy Lajos báró erősen szervezkedik. A szövetkezett kormánypart támogatja.

A világosi kerületben Gabányi Miklós dolgozik, akit csöppet sem kedvetlenített el a kovaszinci ostrom. Ma is künn járt a kerületben, ahol igen sok híve van.

Makón és Battonyán Justh Gyula és Návay Lajos dr. megválasztása egyhangú lesz.

Magylakon Nagy Sándor dr.-nak ellenjelöltje akadt. A nemzetiségiek még csak most készülődnek felléptetni a maguk emberét, a parasztpárt azonban már is felléptette ellene Gajdi Istvánt, aki kétségbeesett erőfeszítéssel igyekszik pártot szervezni magának. Annyi azonban bizonyos, hogy ez a kísérletezés a legkevésbé sem veszélyezteteli Nagy Sándor mandátumát s legfőljebb annyit árthat a népszerű jelöltnek, hogy megválasztása nem lesz egyhangú, hanem csak óriási többséggel fogja ellenfeleit legyűrni.

Nagy Sándor tegnap Magyar-Csanádon mondott programbeszédet és onnan Földeákra utazott. Gajdi István, a parasztpárti jelölt tegnap Sajtényben mondta el programbeszédét. Ma a telepese községekbe megy. Gajdi igen jó módu földműves és a nemzetiségiek valószínűleg támogatni fogják.

Temesmegyében.

Temesvármegye összes választó-kerületeiben a román nemzetiségi bujtogatók oly terrorizmust fejtenek ki, hogy Joannovits Sándor alispán az összes kerületi székhelyekre egy-egy század katonaságot és negyven csendőrt rendelt ki. Az alispán meghagyta a hatóságoknak, hogy azokat az izgató papokat, akik a választókat egyházi átokkal fenyegetik, tartóztassák le és adják át az ügyészségnek.

Az országban.

A zsolnai kerületben felléptetett Ságk Manó függetlenségi jelölt érdekében, Rafaczen ma Hoch János beszédet akart tartani, de a nemzetiségi agitátorok izgatásával következtében a tömeg megakadályozta a beszéd elmondásában.

A nagyzerlenci kerületben Vlád Aurél nemzetiségi jelölt visszalépett Petrovits István lugosi ügyvéd javára.

A kerületben oly izgatottak a kedélyek, hogy ma politikai gyilkosság is történt. Gränzenstein Artur alkotmánypárti jelölt egyik zerlenci választóját ugyanis agyonütötték. Resicán pedig több Gränzenstein-zászlót letéptek és elégették.

A kézdívásárhelyi kerületben Polónyi Géza igazságügyminisztert, a kerület volt képviselőjét és fiát, Polónyi Dezső dr. függetlenségi jelöltet ma nagy ünnepélyességgel fogadták. Kézdívásárhely utcái föl vannak lobogozva, a főtéren diadalkaput állítottak föl, a pályaudvart pedig ezernyi néptömeg lepte el. Amikor Polónyi a szalonkocsiból kiszállt, percekig tartó éljenzéssel fogadták. Szacsay Gyula, a megyei függetlenségi párt elnöke üdvözölte, mire az igazságügyminiszter kijelentette, hogy lelki szükségét érezte, hogy kerületében beszámolót tartson. Az állomásról a menet a városba ment, élén lovasbandériummal. Tizenegy órakor mondotta el beszámolóját, amely után Polónyi Dezső dr. megtartotta programbeszédét.

A százkabánnyal keletből jelentik, hogy Alexi György dr. alkotmánypárti jelöltet választási körútjában a román nép mindenütt lelkesen fogadja és programbeszéde, melynek gerince a magyar hazához való szeretet, a románságnál őszinte visszhangra talál. Ellenjelöltjének, Novák Aurél dr. nemzetiségi jelöltnek emberei nagy terrorizmussal dolgoznak. Csorda községben gyújtogatnak a felbujtott emberek és Alexi híveit követel, bottal és késsel támadják meg. A közbiztonság teljesen fel van durva. Ma szállta meg a falut egy század huszárság. Más községekben is a vagyonrongálás és Alexi dr. híveinek személyes megtámadása napirenden van.

Putnokon hír szerint Kubinyi Géza volt komáromi főispán állép szociáldemokrata programmal Putnoky Mórle volt függetlenségi képviselővel szemben.

Aki négerül is tud.

Kaas Ivor bárót nem léptették föl képviselőnek régi kerületében, a zsámbokréti kerületben, hanem helyébe állították Rakovszky Bélát, aki eddig a párisi nagykövetségnél volt alkalmazva.

Hogy micsoda bokros érdemei vannak ennek a képviselőjelöltnek, azt az Alkotmány a következőkben mondja el:

Diplomáciai minőségében — írja — bejárta Egyiptomot, volt Zanzibarban, Mosambiqueban, Madagaskarban, Somáliában, Bombayban, Perzsia fővárosában, Teheránban négy évig lakott. Ismeri Csinát, Bocharát, Szamarkandot. Turkomanban Kurapatkin kormányzó gondozása alatt egy kozák kórházban három hónapig betegesen feküdt. Innen negyvenkét napon a sósivatagon keresztül tevehajón Beludzsistanba utazott. Majd Kirmanból Teheránba ment lóháton; Teheránból Bagdadba szintén lóháton; innen az arabiai sivatagon át tevével Damaszkuszba; lóháton Tiberias-tóhoz; innen a köves Arábián át Beyruton, Konstantinápolyon át Belgrádba. Megszakítás nélkül utazott aztán Dél-Amerikába, ahol bejárta Braziliát, Argentiniát, Uruguayt, Paraguyt, Missionest, Grand-Chaccot, Keleti Chaccot, Grand Pampát, Patagóniát, Tüzföldet, Chile, Bolíviát, Pécut, Ecuador, Columbiát, Panamát, Costa-Ricát, Nicaraguát, Salvadort, Guatemalát, Honolulu. Amerikából áthajózott Japánba, majd bejárta Kínát, Malakkát, Birmát, Penangt, Pondiceryt, Ceylont. Magyar anyanyelvén kívül beszéli a német, francia, olasz, angol, spanyol, tatár, perzsa és arab nyelveket, továbbá a keletafrikai partokon leginkább elterjedt kiungodia néger nyelvet is. Jelenleg szorgalmasan tanulja a tót nyelvet.

Reméljük, hogy a zsámbokrétiek ezek után pillanatig sem fognak habozni, hanem egy szívet egy lélekkel a „keletafrikai partokon leginkább elterjedt kiungodia néger nyelv” ösmérőjét asztják képviselőjükül.

De, ha mindez a sok fényes talentum és gyönyörű hóstett nem imponálna a zsámbokrétieknek; és még az sem lágyítaná meg a szívüket, hogy jelöltjük most szorgalmasan tanulja a tót nyelvet: — vegyék tudomásul, hogy Rakovszky Béla testvéröccse Rakovszky Istvánnak, a néppárt vezérének.

MULATSÁGOK.

(=) Műkedvelői előadás Világoson. A világsi templom tér rendezése és az állami elemi iskola alap javára a templom-tér állami elemi iskola helyiségében szépen sikerült műkedvelői előadást rendezett a világsi tanítói kar. Színpadra került: Valami hibája van, vigjáték; ezt követte: „Hallatlan hallható és látható hangtani meg-

lepetés az állatvilág életéből”, végül: Szenes leány, szenes leány vig operett. Az előadás igen látogatott volt és fényesen sikerült; a hölgyek közül: Faragó Istvánné, báró Bohus Julia Valérián Stefike, Török Anna és Balázs Ilona oly precíz adták elő szerepüket, hogy a hallgató közönség többször színpadra hívta a szereplőket. A férfiak közül: Bódi József, Molnár Jakab és Pöblinger Lajos tünnek ki. A világsi „Polgári dalkör” Deák Sándor vezetésével a „Riadót” és közben az „Életapot” énekelte. — Az egyes darabok előadásánál Elek Márta, Németh Gabriella urhölgyek és Krasánszky Péter áll. tanító zongorakísérete gyönyörködtette a közönséget. Az előadás szép anyagi jövedelemhez juttatta a jótékony célt. Az előadás befejezése után a „Mátyás király” szálloda nagytermében táncra perdült a fiatalság. — Jelen voltak:

Asszonyok: Bárczay Oszkárné (Budapest), özv. dr. Balázs Vilmosné, báró Bohus Lajosné, Defaniss Péterné, Faragó Istvánné, Fegyverneki Albertné, Göböl Károlyné, Grill Józsefné, Halai Istvánné, Herman Gyuláné (Galsa), özv. Hoffbauer Zsigmondné, özv. Joaneszku Lázárné (Arad), Kecskés Mária, dr. Kocsis Gézané, Kuolin Lajosné, Koitkovszky Józsefné Looz Antalné, Madarász Adorjáné (Budapest), Molnár Józsefné Németh Károlyné, Stéger Vendelné, Schwáger Gáborné (Lipp), Török Arpadné, Trintz Zsigmondné, Valerian Józsefné, Weisz Lajosné, dr. Werner Miklósné (Pankota) és Zehe Jánosné.

Leányok: Albetz Valeria, Balázs Ilona, báró Bohus Julia, Elek Márta, Fegyverneki Ilona, Glück Erzsike, Glück Mariska, Herman Margit és Bella (Galsa), Horth Erzsike (Arad), Kádár Aranka, Kutsera Blanka, Mohr Melinda, Németh Gabriella, Puskás Piroška (Arad), Schmerlogai Margit, Szakos Gizella, Török Nusi, Valerian Stefike és Weisz Margit.

Öngyilkos aradi jogász.

(A szerelem áldozata.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, április 25.

Egy fiatal aradi joghallgató akart tegnap éjjel megválni az élettől. Tettének oka: szerencsétlen szerelem. Forrongó fiatal agyában már hónapok óta ott motoszkált az öngyilkosság gondolata, amely megbénította munkakedvét és teljesen melancholikussá tette a szerencsétlen fiatalembert. Bogdánffy György fiatal, egész szívvel szeretett egy leányt, aki azonban nem viszonozta érzelmeit, hanem egy másik fiatal embert tüntetett ki bizalmával. Az öngyilkos ifjú a feletti elkeseredésében nemrégiben párba hívta ki vetélytársát. A párbaiban Bogdánffy György sebesült meg könynyekben.

Az öngyilkosság részleteiről alábbi tudósításunk szól:

Bogdánffy György aradi joghallgató tegnap éjjel fél két óra tájban kétszer mellbe lötte magát. A szerencsétlen ifjú az öngyilkosság előtti napokon állandóan mulatott és rendszerint illuminált állapotban tért haza Orczy ut 6. ik szám alatt levő lakására. Valószínű, hogy már hónapokkal ezelőtt akarta elkövetni az öngyilkosságot, mert már régebben megvásárolta a forgópisztolyt, amelyvel megöltte magát.

Tegnap egész nap ivott a szerencsétlen ifjú. Az esti órákban már tulhevült állapotban volt és barátai előtt többször emlegette, hogy ma végrehajtja végzetes tettét. Barátai vigasztalni próbálták a szerencsétlent, de kísérletük, sajnos, hiába valónak bizonyult.

Ejféli után Bogdánffy György hazament és rögtön lefeküdt. Tettét fél kettő tájban követte el. A revolverdördülésre a házban lakók az öngyilkos szobájába rohantak, ahol eszméletlen állapotban találták az ifjút.

Az esetről nyomban értesítették a rendőrséget és a mentőket, akik kórházba szállították az öngyilkost. Itt Löwinger Miksa dr. ápolás alá vette és megállapította, hogy a golyó a baloldalon hatolt keresztül. Később megjelent a

kórházban Hoffmann Győző ügyeletes rendőrtiszt, aki kihallgatta az akkor már eszméletre tért öngyilkos jelöltet. Bogdánffy nem akarta bevallani tettének okát, de bizonyos, hogy szerelmi bánata adta kezébe a gyilkos fegyvert. Az öngyilkos állapota súlyos, de nincs kizárva, hogy felépül.

Wekerle Bécsben.

A delegációk előkészítése.

— Az Aradi Közlöny távirati értesítése. —

Arad, április 25.

Josipovich Géza horvát miniszternek holnapi eskütételével teljes a kabinet, melynek feje, Wekerle Sándor miniszterelnök holnap audiencián jelenik meg a királynál, hogy jelentést tegyen a jelenleg még valóban rózsás politikai helyzetről. Wekerle mostani bécsi útja során tanácskozásokat is fog folytatni a közös és az osztrák miniszterekkel a delegációk idejének és munkaanyagának megállapítása végett.

Wekerle a királynál.

Bécsből táviratozzák: Wekerle Sándor miniszterelnök a N. F. Pr. estilapja szerint ma este Bécsbe utazik, hogy jelen legyen Josipovich Géza horvát miniszter holnapi eskütételén, mely után kihallgatásra megy a királyhoz. A miniszterelnök néhány napig marad Bécsben és ez alkalommal Gautsch báróval, Kozel pénzügyminiszterrel és Bilinskivel, az osztrák-magyar bank kormányzójával tanácskozni fog. Valószínűleg ez alkalommal történik az első megbeszélés a delegáció összeülési idejének megállapítása dolgában.

Ma délután minisztertanács volt, amely után Wekerle Sándor este Bécsbe utazott.

A főispánok.

A még hivatalban lévő főispánok közül néhány ellen sok kifogás van az illető vármegyékben, a kormány azonban még azért nem tölthette be a helyüket, mivel a kiszemelt férfakkal még nem fejeztettek be a tárgyalásokat, egyik-másik vármegyében pedig még nem találtak olyan alkalmas férfit, akinek kinevezése minden jogos várakozást és a közérdeket is kielégíti. Az illető vármegyék közönségét a kormány valószínűleg azzal fogja megnyugtatni, hogy a kifogásolt főispánokat addig is, míg helyük betölthető lesz, legközelebb fölmenti.

Volt miniszterek Bécsben.

Bécsből táviratozzák, hogy a volt Fegyverneki-kormány öt tagja: Vörös László, Feilitzsch Artur báró, Tost Gyula, Hegedüs Ferenc és Lányi Bertalan Bécsben tartózkodnak.

Az ujoncozás.

A politikai köröket most élénken foglalkoztatja az ujoncozás kérdése is. Általában az a nézet, hogy azok az ifjak, akik tavaly a harmadik korosztályban voltak, most már nem állíthatók elő a sorozáson. A kormány, illetőleg a honvédelmi miniszter még nem foglalt állást ebben a kérdésben, de legközelebb provokálni fogják a honvédelmi miniszter nyilatkozatát.

Szervezkedés a magyarok ellen.

Bécsből táviratozzák: Az osztrák Reichsrath-nak mai ülésén a folytatódó vita során Kramarz kijelentette, hogy valószínűleg

az, hogy a csehekre a választói jog nagy előnyöket, a németekre pedig nagy hátrányokat vonna maga után. A választói jog egyenlőségének nem szabad karrikaturává válnia. A reform szerint a németeknek 42 mandátummal több, a cseheknek héttel kevesebb, Galiciának pedig 39 mandátummal kevesebb jut, mint amennyit az egyenjogúság megkíván. Nem szabad a csehek előzékenységét a végletekig vinni, békét kell teremteni és egyesülni kell, hogy az erős magyar kormányral és erős parlamenttel szemben Ausztria is erős kormányral és erős parlamenttel rendelkezék. Meg vagyok győződve arról, folytatta Kramarz beszédét, hogy az általános választói jog lehetővé fogja tenni egy többségnek alakulását a Magyarországgal kötendő igazságos és méltányos megegyezésre. De ez a többség nem fog megszavazni minden áldozatot, amelyet 1867. óta Ausztria engedékenysége hozott. E célból első sorban parlamenti kormányra van szükségünk.

Öngyilkosok írásaiból.

(Az utolsó levelek.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától —

Arad, április 25.

Egyik fővárosi riporter az utolsó évek leg-szenzációsabb öngyilkosságainak történetét írván meg érdekes, fejezetet szentel azoknak a leveleknek, melyeket az öngyilkosok hátrahagytak. Néhány érdekfeszítő részletet alább közlünk ebből a munkából.

Vannak olyan esetek, amelyekre sohasem derül teljes világosság. Etele volt a gróf Somsich Iván híres esete 1893-ban. Maig sem tudják kétségtelenül, hogy a mágnes öngyilkos lett-e, vagy pedig büntény áldozata? Holttestét a Duna partján találták meg. Zsebében papírdarab volt, ezekkel a sorokkal:

Gróf Somsich Iván vagyok. Voltam főhadnagy a Simonyi-huszároknál, trappista Boszniában, Isten szolgája a ferenczrendiek mileckei zárdájában, bejártam Amerikát, Afrikát, voltam képviselő és lettem lump. Ne sajnáljon senki.

A rendőrség az első napon öngyilkosságról tett jelentést, de aztán a család, amely különben évek óta pörben állott a különcödő gróffal, büntettet kezdett hangoztatni, a levélre vonatkozólag pedig azt mondta, hogy azt deliriumban írhatta a gróf, aki egyébként buskomor is volt. Állítólag külső erőszak nyomait konstatálták a holttesten. A vizsgálat megindult és folyt, míg az emberek el nem felejtették az egész ügyet.

Titokzatos volt a Bokross Elek ügyvéd és képviselőházi alelnök esete is. Egy októberi délelőtt — tizenhárom évvel ezelőtt — halva találták a Sándor-utca 10. számú ház folyosójának fülkéjében, a földszinten. Pénzestárcájában, egyik névjegyén ez volt:

— Ez a pör egy ember életébe kerül. Aki vesztes, életét is veszti.

Bokross barátai azt mondták, hogy az idézett szavakat egy barátjának írta s akarta elküldeni a szerencsétlen ember. Szerintük Bokross a liften borosbordókat eregetett le s miközben a segítőmunkások távoljártak, megszédült s véletlenül zuhant le a második emelet-ről a mélységbe. Ezt azonban senki sem hitte el akkor. Nyílt titok volt, hogy egy ur asszony, Montbach Sándorné, bünvádi feijelentést tett ellene 88.000 forint elcsúsztatása miatt s meg voltak győződve róla, hogy Bokross a börtön elől menekült a halálba.

Akad levél, amey megdöbbenő vádirat a társadalom ellen, a többi közt Turi Ágnes hatvannégy éves cseléd írt ilyent, aki felakasztotta magát 1897. október 2-án. Egyszerű, naiv sorok, mégis rettenetes tanulság van bennük:

Kérem a nagyságát megbocsátani. Muszáj volt, mert el akart küldeni és én éhen haltam volna. Harmincöt év óta szolgállok és odaadtam az uraknak egész erőmet, nekik dolgoztam s nem volt hasznom, mert alig kerestem és sok helyen enni is alig adtak, azért lettem igen gyöngye és beteges. Azért mert elejtettem a vészát, nem kellett volna úgy pofozni és ütni engem, nem akaratból ejtettem el, hanem gyöngye voltam, mert tegnap reggel öt órától este kilenc óráig mostam a pincében és nem is tudtam kialudni magamat. És tudatom, hogy a törülközők az alsó kredencben vannak és a kilenc forintért, ami még jár, vegyenek koszorút, de fehér virággal, mert sohse voltam rossz, csak ceunya és mindig leány maradtam. Hát fehér virág legyen.

Erdekes gyűjteményt lehetne összeállítani az excentrikus öngyilkosságokról. Ime egy dokumentum:

Szeméremérzetem nem engedi, hogy tisztelt főnökeim és polgármester ur, kik a sorozóbizottságnak tagjai, földetlen testtel lásanak.

Irta: Reipsich Ágost, városi hivatalnok, 1896. március 25-én. Selmecbányán agyonlőtte magát.

Egyelőre ennyit a halál írásaiból.

Minta-programbeszéd

kezdő jelölteknek.

Arad, április 25

A jelölt: Amikor önök szüzszeptőlennül kezembe adták ezt a diadalmas zászlót, a hazafias aggodás sűrű felhője sulyosodott a lelkesedés tüzeitől hevülő lelkemre, amely borongó gondolat kérdi éber lelkiismeretemről: vajjon a rám háruló feladatok teljesítése közben nem fognak e szárnysegetten a porba lankadni képességeim oroszláncörmei, mint a tengeröbölben álló meszszelató torony, ha mo-toha sziklához sodorja a szilaj tengerdagály, amely örvényeket szül, miként Nubia párdüca és yad hullámokat, miként a honfibu. De látván e baráti arcon a bizalom virágnnyilását, harmatosan ragyogván a férfias barázdák szeid mélyedésében, korányát érzem ébredő önérzetemenk és mélyseges gondom lágy fuvallatok szárnyán ellobog, miat a denevérszárnyu alkonypir, mikor átlépi a Rubikont, mely — mint önök bölcsen tudják — hervadhatatlan érdemeket szerzett ősi nevének a pirrhusi győzelem napoleoni korszakában. (Általános helyeslés).

Egy hang: E köll nekünk! Ez sztan szépen szaval! Eljen!

A jelölt: Uraim! Tiszteit polgártársak! Önök tudják, hogy demokratikus alapon kívánom kiépíteni a magyar állam dicsőséges alkotmányát. Nem üres frázisokat hangoztatok, hiszen amit ígérek, azt beváltanom nem lesz nehéz, lévén olyan pártfogóm, mint e község nagyméltósága kegyura, a gróf ur ó kegyelmessége. Igenis, demokratikus alapon fogok működni a parlamentben, ha a törvényhozásnak tagja lehetni az önök bizalmából szerencsém leond. (Éljenzés).

Mert tudják-e uraim, mit értek én demokratizmus alatt? A demokratizmus, uraim, azon elvek összessége, amely a hatalomtól függetlenül a saját hatásának elienhatása gyanánt jelentkező, a nép akaratának szubsztrátumát a fölmerülhető irányok áramlatában a pozitívum lényegével ruhazza föl és illetéktelen tényezőknak kiáltja: idáig és ne tovább! (Dörgő eljenzés).

Igenis! Ez az én elvöm! Ettől nem térek el. Sziklaszilárd hitem, hogy a jövőendő korszak hajnalhasadásában a demokratikus léssen azon égi jel, amely győzelmet jösoiván, égő betűkkel írja alkotmányunk menyboltozatára: exa homo! (Taps és eljenzés).

Igenis exa! igenis homo! Exe! uraim és tisztelt polgártársak! Ki ne érezné most e szó diadalittas mámorát? Most, mikor lehszszel sulyosodott ránk e végzetes szó: eksz! (Abcsug! Le vste! Eljen az alkotmány!)

Mikor Frangepán feltalálta a villámháritót, azt mondta Galilei: és mégis mozog a föld. Nem hiába mondta ezt, uraim. Mély bölcsesség rejlik e dodonai jóslatban. Önök jól tudják, hogy az imént említett politikus és hadvezér benső barátságban élt halhatatlan emlékü fejedelmünkkel: II. Rákóczi Ferenczel és mikor azt mondta, hogy mégis mozog a föld, arra gondolt, hogy a mi drága hazánkuk mindig lesznek olyan főnkölt vezérei, akik villámháritói lesznek a veszedelemben és ez a véráztatta föld, amely annyi hősnak lett a virágos böicsője, mindig mozogni fog. (Zajos eljenzés.)

Igen, uraim, ezt a földet, a mi drága hazánkat nem tiporhatja egy el az átkos közönséges kormány, hogy rab-zijokra füzve, ne mozoghasson. Ez a föld mozog, ez a föld mindig mozog, mert ez az a föld, amelyről a költő mondta, hogy itt élned-halnod kell.

E je szóval zárom, uraim beszédemet és kívánom, hogy dicső küzdelmünkben vezérelje önöket a szabadság, egyenlőség és a testvériség. Éljen a haza! Éljen, amig a honnak él!

Fehérruhás lányok bokkrétát nyújtanak át a szónoknak, akinek győzelme több, mint bizonyos.

HIREK.

Sarolta gyűszüt árul.

Arad, április 25

A mai fővárosi lapok fényes reklámot közölnek. A címe: „Fedák Sári gyűszüi“ és hirdeti, hogy a divának nevezett szubrett egy fővárosi zeneműkereskedésben negyedmillió gyűszüt fog elárusítani hetenként kétszer; darabját adja 10, azaz: tíz fillérért s ha a vevőnek szerencséje lesz, kap még Fedák Sárítól egy mosolyt is.

Olvasható itt is, ott is, hogy a gyűszü elárusítás nemsokára meg fog indulni és így előrelátható, hogy ama bizonyos zeneműkereskedés előtt nem sok idő múlva óriási csoportosulás lesz; nagyon sok, talán negyedmillió ember akad majd, aki szívesen ad tíz fillért egy gyűszüért, hogy Fedák Sárít közelről láthassa, különösen ha tudja, hogy a szubretnek az üzlethelyiségben kifejtett szereplése sem játékkal, sem táncsal, sem énekekkel nem lesz sulyosbitva, ami az élvezetet bizonyára csökkentené.

Ez a legújabb szubrett-trükk éppen olyan távol esik a művészettől, mint a jóízléstől s minden eszköz között éppen ez az, ami a hazafias érzést nemcsak ápolni nem alkalmas, de lehangol és elkedvetlenit, a kinek csak kissé jó ízlése és valamivel elevenebb érzéke van. A gyűszü elárusítás nagydobbal hirdetett művelete nem más, mint tolakodó önreklám, amelynek Fedák Sári — ugylátszik — nagyobb mestere, mint a művészetnek, amelynek szolgálatában kellene állnia.

A gondolkozó emberben könnyen

támad az a gyanu, hogy Fedák Sári tudatosan hajszoigatja az ilyen reklámot csak azért, mert tudja, hogy enélkül művészetét egyáltalában nem fogják értékné és értékesnek tartani. Keresve keresi a zajos feltűnést és mivelhogy most a hazafiasság van napirenden, tehát hazafiasságban utazik. Közben — miután a kellemest a hasznossal párosítani nem árt — egy kis kitérést enged meg magának s mandátumot könyörög ki öcsce számára.

Ezek mind önreklámok, amelyek abban a mértékben elkedvetlenítők, mint amilyen kevésbé izlésesek. Véleményünk szerint a hazafiasság igen komoly dolog és nagyon nagy kár azt profanizálni. És különösen lehangoló, minden érzést és izlést sértő dolog a hazafias érzést eszközül felhasználni arra, hogy egy operett-szubrett ebből önreklámot csináljon.

A primadonna-kultusz különben is nagyon elfajult már. De a legnagyobb érzést, a hazafiasságot az önreklám eszközévé tenni, nemcsak az izléssel való gorombáskodást jelenti, hanem már megközelíti a cinizmust is.

Am öltözködjük Fedák Sári a színpadon tetszése és izlése szerint; mutogassa idomait és énekeljen, amint tud és nem tud, sikamlós és nem sikamlós operettekben, de a hazafiasságot ne tekintse a reklám kiapadhatlan forrásának, ha nem akarja veszélyeztetni azt, hogy minden jóízűség elforduljon tőle.

— **Olaszország hadikészülődései Ausztria-Magyarország ellen.** *Berlinből* táviratozzák: Klein vezérőrnagy a *Tag*-ban híket tesz közzé Olaszországnak Ausztria-Magyarországhoz való viszonyáról. A vezérőrnagy kifejti, hogy a legutóbbi években politikai bizonyítékok mellett számos katonai bizonyíték is fölmerült, amelyek arról tanuskodnak, hogy *Olaszország*nak szándékai vannak *Ausztria-Magyarország* ellen és figyelemreméltó, hogy Olaszország most északkeleti határa felé fordítja figyelmét, holott azelőtt az északkeleti határ felé koncentrált minden erejét. A katonai bizonyítékok közül főként érdemel az is, hogy az olasz kormány *Messanában*, tehát *épen Pólával szemben* nagy tengeri kikötőt tervez. A tábornok cikke így végződik:

— Az bizonyos, hogy Németországnak Olaszország felé való barátságához *Bécsen át* visszatér az út. Nekünk katonai tekintetben is az a jelszavunk: *hüségét hűvért.*

— A király egy szállóiban. *Bécsből* táviratozzák: A király ma délután meglátogatta a grófnőt, *Trani* grófnőt a *Melsl* és *Schaden* féle szállóban és — ami évtizedek óta nem történt — a szállóban ebédelt.

— Az új szerb kormány. *Belgrádból* táviratozzák: A szerb király *Pasicot* bizta meg kormányaiaktással.

— Fejérváry báró gyászja. *Budapestről* táviratozzák: *Korniss* Miklós gróf, *Fejérváry* Géza ró unokája ma reggel kilenc éves korában meghalt.

— **Gyermekrontó iskolaigazgató.** *St. Pöltenből* táviratozzák: Maült törvényt a büntető bíróság *Messer* Artur fiunevelő-intézeti igazgató fölött, aki ellen az volt

a vád, hogy a gondozására bízott iskolások közül többeket megrontott. A törvényszék a bestiális embert *tizennyolc havi súlyos börtönrre* ítélte.

— **Arad — Galicien.** Voltunk már Horvátországban, voltunk már Alsó-Ausztriában, Dalmáciában, elvittek már bennünket Csehországba, meg tudja az ég, hová, de Galiciában még nem voltunk. Most ezt a gyönyörűséget is élvezhetjük, ha ugyan egyáltalán gyönyörűség Galiciához tartozni. Ime a dokumentum:

Herrn

János Weinberger.
Schuhhandlung

Arad. (Galicien.)

Ilyképen címezett boríték érkezett ma Aradra. A levél küldője — egy németországi gyáros a — galiciai Aradon lakó Weinbergertől megrendelést kéri, amire az aradi kereskedő azt válaszolta, hogy attól a Weinbergertől várjon megrendelést, aki a galicabeli Aradon lakik.

— **Vallásháboru Oroszországban.** *Varsó*ból táviratozzák: Tegnap újabb összeütközés volt a marianiták és a katolikusok között. A marianiták dorongokkal támadták meg a katolikusokat, akik a főtemplom birtokába akartak jutni. *Több katolikus papot és hat parasztot agyonverték*, negyvenen súlyosan megsebesültek. A marianiták a katolikus egyházfők kezéből kitépték a keresztet és darabokra törték.

— **Visszahelyezett tisztviselők.** Nagy feltűnést keltett a közelmúltban, amikor a volt kormány *Gróf Vilmos* kir. tanfelügyelőt és *Szilvassy* Alajos pénzügyigazgatót áthelyezte *Makó*ra, amiért egyik közigazgatási bizottsági ülésen az ellenzékkel szavaztak. Az új kormány ezt az intézkedést nem hagyta jóvá, hanem a tanfelügyelőt már visszahelyezte *Makóra*, a pénzügyigazgatót pedig a napokban helyezi vissza.

— **Romboló felhőszakadás.** *Szatmárról* táviratozzák: *Szatmárhegyen* hatalmas felhőszakadás volt jégesővel, amely *huszezer katasztrális hold termését tette tönkre*. A felhőszakadás következtében összegyülemlett víztömeg a vasuti síneket is fölszakgatta.

— **Moys Dezső — ezredparancsnok.** A király *Moys* Dezső alezredest, a kassai kassai tűzérhadosztály volt parancsnokát, a kassai 16 ik hadosztály tűzérparancsnokává nevezte ki.

— **A hírlapíró támadója.** Amint azt multkor megírtuk, a napokban történt *Nyíregyházán*, hogy *Kuton* Bélát, a *Szabolcs* című lapban megjelent közlemény miatt egy éjjeli kávéház pincére megtámadta, mire *Kuton* a széparába menekült, ahol támadójára önvédelemből rálőtt. A pincér, akit *Gross* Miksának hívnak, *nyíregyházai* távirat szerint tegnap belehalt sebeibe. A vizsgálat megindult.

— **Eljegyzés.** *Kriser* Norbert temesvári kereskedő, a *Kriser* testvérek cég beltagja eljegyezte *Klein* Szidike kisasszonyt.

— **Tulipánkert.** A következő levelet vetjük: gróf *Károlyi* Gyuláné urasszony, az aradvárosi és aradmegyei nők iparpártoló szövetsége elnöke *április hó 29-én (vasárnap) délután 3 órakor* — a városháza kistermébe ülést hívott egybe. Ezen az ülésen az *aradi szegénytanulókat segélyező egyesület* női tagjai vesznek részt. Ugy öméltségük a grófnő, valamint a magam nevében tisztelettel megkérem a szegénytanulókat segélyező egyesület női választmányának tagjait: sziveskedjenek *április hó 29-én délután 3 órakor az ülésen résztvenni*. Aradon, 1906. április 25-én. Tisztelettel özv. *Hausser* Károlyné, a szegény tan. segély. egyes. elnöke.

A tulipánkert aradi elnöksége egyben felhívja a közönséget, hogy csakis Fischer-féle tulipánt vásároljon, mivel a másfélékről nem tudható, vajjon nem osztrák gyártmányuk-e?

— **Dráma jelenet az aradi járásbírószágn.** *Bozóky* Matyás dr. aljárásbíró szobájában ma dráma jelenet játszódott le. A vádlott *Zsótér* Mihályné volt, aki orgazdaság miatt került a bíróság elé. Zsótérné tíz éves kis leányát is magával hozta a tárgyalásra és odaültette maga mellé a vádlottak padjára. Tárgyalás közben megjelent Zsótér Mihály, aki válni készül felelőségéről. Zsótér felmutatta a bírónak az árvaszék végzését, mely szerint, a leány az ő gondozására bízott. Az apa nyomban el akarta vinni a leánykát, de ez sirva fakadt és görcsösen kapaszkodott anyja karjába. *Bozóky* Matyás dr. nagynehezen lecsillapította az izgatott embert és megértette vele, hogy jogát csakis az illetékes hatóság közbe lépésével érvényesítheti.

— **A san-franciskoi katasztrófa.** *Londonból* táviratozzák: *Newyorki* távirat szerint az Egyesült-Államokban eddig hetven millió koronát gyűjtöttek a san-franciskoi katasztrófa által sújtottak segélyezésére. *San-Franciscoban* a legnagyobb energiával folytatják a takarítás munkáját. Az utcákon már eltakarították a romokat, az összes villamos vasuti síneket kicserélik és a forgalmat két hét múlva megkezdik. A katonák dinamittal fölrobantják az elpusztult házak falait, amelyek összeomlással fenyegetnek. A városi parkban és réteken hosszú sorokban állanak a barakkok, amelyekben sok ezer ember lakik. A bíróságok tegnap kezdték el működésüket, de egyelőre csak büntető és örökösödési ügyeket intéznek el. A városnak egy hétre való elesége van. *Hatvan* különvonat élelmiszerekkel és gyógyszerrel utban van *San-Francisko* felé. Az eleséget porciónként osztják ki a szegények és gazdagok között.

San-Francisko, április 25. Hivatalos adatok szerint 1000-re teszik a holtak számát, de azt hiszik, hogy többen is ottvesztek.

— **Bucsulakoma.** Az osztrák-magyar bank aradi fiókjának három rokonszenves tisztviselőjét, *Laubner* Józsefet, *Mádai* Sándort és *Varságh* Jánost részben a fővárosba, részben más fiókokhoz helyezte át a központ. A távozó tisztviselők tiszteletére ma este társas vacsorára gyűltek össze azoknak barátai és bajtársai, a *Maros* evezős-egyesület tagjai. A bucsuestélyen, amelyen számos felkőszöntő hangzott el, a következők voltak jelen: *Borsos* Béla dr., *Domonkos* Gyula, *Domány* János, *Gergelyi* László, *Grób* Jenő, *Heeger* János, *Hady* Antal, *Heppes* Béla dr., *Isztray* Géza, *Jakabffy* Lajos, *Jankó* Imre, *Joanovits* Sándor, *Kopp* János, *Keller* Gyula, *Keller* Iván, *Kugler* Albert, *Kotz* József, *Laubner* József, *Laczay* Gyula, *Laczay* István, *Mádai* Sándor, *Nyilsztor* Sándor, *Óry* Aladár, *Ottubay* Dezső dr., *Persa* Péter, *Parecz* Béla dr., *Pál* Elemér, *Bolgár* Lajos, *Reinhart* Kálmán, *Sándor* Ede, *Szokolcay* Lajos, *Verbos* Nándor, *Varságh* János, *Vannay* Gyula.

— **Hármas gyilkosság.** *Szatmárról* táviratozzák: *Kosztin* Stófan szatmárgyörki lakos ma szerelmi bosszúból meggyilkolta vetélytársát *Tamas* Tódort, majd *leszurta* ennek férjezett lánytestvérét, valamint az ennek segítségére siető két gazdát is. *Tamas* testvére és az egyik gazda meghalt, a másik gazda haldoklik.

— **Anyaság — fájdalom nélkül.** Egy előkelő bécsi orvosi szaklap, a *„Wiener Klinisches Wochenschrift“* nagyfotosságu hírt hoz a ko-

kain újabb alkalmazásáról. E szerint az általános ismert fájdalomcsillapító szerrel az utóbbi időben a bécsi szülészeti klinikán kísérleteztek és pedig meglepő sikerrel. A kokaint itt a kezelés alatt álló anyák orrába fecskendezték, amelyek annyira érzéketlenítették a beteg szervezetét, hogy a legtöbb esetben fájdalom nélkül hozta világra magzatát. A kokain ilyen alkalmazására az orvosvilág figyelmét egy *Füss* nevű német tudós irányította, aki maga is több esetben végzett sikeres kísérleteket. Ha a kokainnak az orvos által való alkalmazása általános bevál, az új felfedezés a szenvedő emberiségnek valószínű jótevője lesz.

— **A becsületrend lovagjai** — cirkuszi látványosságok. *Párisból* táviratozzák: A társadalomban nagy visszatetszést keltett, hogy *Nemys* és *Privost*, akik a courrièresi bányaszerencsétlenségéből történt menekülésük alkalmával a becsületrend lovagkeresztjét kapták, most Lillében ötven centimes belépődíj mellett mutogatják magukat és plakátokon hirdetik, hogy elmondják élményeiket.

— **A rejtélyes örült.** *Déváról* táviratozzák: *Veczel* község határában teljesen elvadult állapotban a szántóföldeken egy örült urinót találtak, akinek teste tele volt ütési sebekkel és több sebből vérzett is. A titokzatos asszony az uri osztályhoz tartozik, kilétét azonban nem bírták megállapítani. Beszállították a dévai kórházba.

— **Mikor a kisbögös** — leány. *Pécscről* jelentik, hogy ott furcsa szerelmi regényről beszélnek pár nap óta a város muzikus cigányai körében. A szerelmi regény pedig azért furcsa, mert a hőse egy cigányasszony, aki senki másba, mint egy cigányleányba szerelmes és emiatt el akart válni az urától, úgy hogy a férje rendőrségen keresett oltalmat, hogy felesége a faképnél ne hagyja. Pécsen a *Kóródi Ferenc* bandájába ezélt két évvel Budapestről egy fiatal kisbögös került *Kóródi Béla* néven, akiről azonban nemsokára azt suttogták, hogy nem férfi, hanem leány és *Kóródi Réza* a neve. Hanem azért békét hagytak neki, mert igen ügyesen kezelte a kisbögőt s játékát a vendégek is nagyon megszerették. Henem megszerette a kisbögőt *Horváth Zsigáné* is, a *Kóródi* bandájában a kontrás felesége s lassankint szerelmi viszony fejlődött ki az asszony és a leány között. *Horváth* hiába figyelmeztették, hogy a kisbögös tulajdonképpen leány, az asszony mindjobban bolondult *Kóródi Béla* után s tegnap kerekén kijelentette az ura előtt, hogy elhagyja és a kisbögőt fogja boldogítani igaz szerelmével. A kétségbeesett férj végre is a rendőrséghez fordult s a kisbögősről most már hivatalosan is konstatálták, hogy nem férfi, hanem — leány. S most már remélhetőleg kiábrándul belőle a kontrásné.

— **Merénylet Loubet ellen.** Csak most tudódott ki, hogy közvetlenül, miután *Loubet* az elnökségtől visszavonult, merényletet kiserlettek meg a köztársaság volt elnöke ellen. *Párisból* táviratozza tudósítónk, hogy *Loubet* hivatalának átadása után szülővárosába, *Montelimarba* utazott és otthon tartózkodott, amikor *Jossand* adószedő a *montelimari* híres nyaraló földszinti ablakában, *Loubet* hálószobája mellett bombát talált, amelynek kanóca égett. Az adótisztnek volt annyi lélekjelenléte, hogy kiszakította az égő kanócot és a kutba dobta. A bombát *Párisba* vitték és a városi laboratóriumban konstatálták, hogy nagyon veszedelmes volt. Ha fölrobbant volna, akkor a *montelimari* nyaralóból kő kövön nem maradt volna. A párisi rendőrség titkolja a merényletet.

— **A világesiak kortesversse.** Világosról a következő jóízű kortesversikét küldte be hozzánk a *Gabányi* párt egyik híve:

Pop Stefánnak nincs nadrágja,
Nem jó meg az ügyvéd-pálya.
Azért akar követ lenni,
Hogy nadrágot tudjon venni.
Eljen *Gabányi*!

Ugyvéd követ nem kell nekünk,
Ugyvédet mink nem követünk!
Medvebocstra nincs szükségünk,
Gabányi lesz a követünk:
Eljen *Gabányi*!

A sikerült versikét a *Kossuth-nóta* dallamaira éneklék.

— **Orgona-szentelés Világoson.** *Világosi* tudósítónk jelenti: E hó 15-en azaz husvét napján szolalt meg az itteni templomban az új orgona, melyet *Bohus* László báró kegyur *Wagenstein* Lipót temesvári orgonagyárosnál 5000 koronáért készíttetett. A felszentelés ünnepélyes formában történt; Tefert Ferenc plébános szónoklatában melegen emlékezett meg *Bohus* László báró nagylelkűségéről, ki nem sajnálva anyagi áldozatot, Isten dicsőségére emeltette a szép orgonát. Az orgona igen csinos kiállítású 15 változatú, 2 mannales, pneumatikus szerkezetű. Hangja úgy az erősebb, valamint a gyengébb változatban igen kellemes. Az orgonafelszentelést ünnepélyes nagy mise követte, a világosi intelligenciaból alakult *kar* *Bódi József* áll. iskola igazgató vezetésével mellett *Bögmér* miséjét énekelte. Felajánlaskor *Bódi József* és *Bogyó Adorján*, urfelmutatás után pedig a vegyes kar énekelte igen szépen. A misét *Molnár* *Jakab* kántor kitűnő baritonja zárta be. „Feltámadt Krisztus e napon” énekel.

— **Régi bűn.** A bécsi hatóságok titokzatos esetet nyomoznak. A napokban egy *Rytina* *Vencel* nevű ügynök feljelentést tett tőle külön élő felesége ellen, hogy az *harminckét évvel ezelőtt* *Hernalsban* a *Frauentengasse* egy házában valami suhancnak a segítségével megölt és kirabolta egy cselédleányt. Az asszony koholtak jelentette ki a vádat, de a bíróság tárgyalta az esetet, a tárgyalást azonban elhalasztották a főjelentő férj elmebeli állapotának a megvizsgálása végett. Ezenközben újabb följelentés érkezett a csehországi *Egerből*. Az ottani hatóságnál megjelent egy *Deisler* *Mária* nevű asszony, aki elmondotta, hogy sógornője, a vádlott, ő előtte és fivére előtt szintén bevallotta, hogy 1874. évi május 25 ikén *Hernalsban* meggyilkolta és kirabolta *Langhamer* mérsáros cselédjét. *Fejszével végezték ki a leányt* és kétszáz forint megtakarított pénzét egy föl-feszített szekrényből kivették. A gyilkosság után cinkostársával az asszony férjének a kávéházába ment, ahol egy véres kötényt és fűzöt elégetett. Másnap vallotta be férjének a bűntudat, arra kérve, ne árulja el őket, mert a cinkostársa a kávéháznak jó vendége. A vizsgálat most az új följelentés alapján keresi a rejtély nyitját.

— **Sztrájkok.** *Marseilléből* jelentik: 1250 nyomdász elhatározta, hogy sztrájkba lép.

Páris, ápr. 25. Mintegy 1000 kőművesmunkás elhatározta, hogy május 1-én sztrájkba lép és addig sztrájkol, a míg követeléseiket nem teljesítik.

— **Pályázók a makói kerületi orvosi állásra.** A *Hoffer* *Lipót* lemondása folytán megüresedett makói kerületi orvosi állásra *Hubert* *Mihály* dr. apátfalvai orvoson kívül több pályázó lesz, akik közt *Schaffer* *Samu* dr. mezőkövácsházi orvos is beadta már kérvényét.

— **Hajhullás ellen** használjon *Perolint* 1 üveg 1 kor. *Vojtek* és *Weisz*nál.

112

TÖRVÉNYKEZÉS.

§ **A hamis váltó.** *Korcsán* *Konstantin* pécskai földműves két évvel ezelőtt kétszázhatven koronás váltót nyújtott be az *Arad-esanádi* takarékpénztár pécskai fiókjához. A váltón mint elfogadók, illetve forgatók *Ponta* *Arzén*, *Ponta* *Mitru* és *Hegyesán* *Illés* pécskai jómódu földműves gazdák szerepeltek. A lejárat után kitűnt,

hogy a nevezettek aláírása hamis volt, miért is az ügyesség megindította az eljárást *Korcsán* *Péter* ellen. Ma tárgyalta az ügyet az aradi törvényszék, amely *Almássy* *T. Pál* és *Szathmáry* *István* írásszakértők véleménye alapján felmentette a váltóhamisítás vádjára alól a vádlottat, mert nem nyert belgazolást, hogy a hamisítást ő követte el.

Front az ellenjelöltnek.

(Száz szoknya egy sorban.)

— Az *Aradi Közlöny* tudósítójától. —

Arad, április 25.

A korteskedésnek anekdotás, gazdag históriájába új fejezetet írtak a szegvári asszonyok. Az eset, amelyet szemtanuk közlése alapján mondunk el, aligha válhatik agitációs eszközzé a nők választójogáért küzdő feminista-egyesület kezében. Az a mód, ahogyan a szegvári szociálista érzelmi asszonyok tüntettek a kerületbe ruccant függetlenségi kortesek ellen, fölfülmul minden eddigi választási fogást, teljesen új, de aligha talál utánczókra.

Szegvárott, *Csongrád* megyében, április 22-ikére tüzte ki *Kun* *Béla* hódmezővásárhelyi lapszerkesztő, függetlenségi jelölt a programbeszédét. Kortesutját megelőzően azt írta a szegvári asszonyokról, akik *Mezőfi* *Vilmos* ujjászervezett szociálista mellett agitálnak, hogy *pörére fogja vetkőztetni őket*. Az ujság a *Mezőfi*-párti asszonyok kezébe jutott. Rövid tanácskozás után elhatározták, hogy csuffá fogják tenni a diadalmas bevonulást.

A függetlenségi, akik különben a központi pártvezetőség tudta és beleegyezése nélkül, sőt a szomszédos *Hódmezővásárhely* 48-as képviselőjének, *Endrey* *Gyula* dr.-nak tiltakozása ellenére jelölték *Kun* *Béla*-t, néhány kocsira szedelőzködtek és vasárnap beállították a szegvári plactérre. Alighogy elhelyezkedtek, elősiettek a földszintes házakból a harcias asszonyok.

Néhány jobban öltözött hölgy, köztük többben a *Pallavicini*-uradalom tisztviselőinek hozzártartozói közül, a függetlenségi jelölt táborába siettek. A *Mezőfi*-ért lelkesedő asszonyok először pusztá kézzel korteskedtek. Egyszerűen rárohantak a *Kun*-párt híveire s ott hagyták ujjuk lenyomatát a simára borotvált arcokon. A csendőrök, akiket előre értesítettek az összeütközésről, most közbeléptek és eltávolították a marakodókat. Az asszonyok iszonyu káromkodással vonultak félre, de a csendőröktől sem ijedtek meg. *Göröngyöket* szedtek fel a térről és szaporán hajigálták a kocsikon ülő függetlenségiekre.

A csendőrök ismét közbeléptek és a gyalogjárókra szorították föl a temperamentumos menyecskéket. Most úgy tetszett, mintha a csönd helyreállott volna és az ellenjelölt megtarthatta beszédét.

Ekkor történt a korteskedések történetében páratlan, mindeneket frappirozó epizód.

A szegvári asszonyok, akiket *Kun* *Béla* képtelenen akart *pörére* vetkőztetni, két frontban állottak föl a gyalogjárókra és arccal a házsor felé fordultak. Ami ezután történt, azt katonai kommandóval így fejezik ki:

— *Worwärts beugen!*

S álltak az asszonyok hajlott frontban, úgy, amint az ellenjelölt akarta őket látni.

A jelenet megdöbbentő volt. A csendőrök, a *Mezőfi*-pártiak szakadásig kacagtak, a *Kun*-pártiak leirhatatlan zavarukban elvágtattak a kocsikon. Csak egy komoly csendőrlégénynek jutott az eszébe, hogy a kardlapját használja...

SZERKESZTŐI ÜZENETEK.

Víri. Első kísérletnek igen szép dolog, de mi sajnálatunkra, kísérletezéseknél nem adhatunk helyet. Idővel látunk még öntől jobb dolgot is.

NAPIREND.

Április 26. Csütörtök. Róm. kath. naptár: Marcellin. — Protestáns naptár: Kletus. — Izraelita naptár: Ijar. Roschodes. — Görög keleti naptár (Április 13.): Márton. — A nap két 4 óra 54 perckor, nyugszik 7 óra 2 perckor. Időjárás. A központ meteorológiai-intézetnek Aradra küldött távirati szerint, a mai napra a következő időjárás várható: Változékony, hűvös, sok helyütt csapadék. Április 26. Az aradvidéki tanítóegyesület rendkívüli közgyűlése délelőtt 9 órakor (Polgári fiúiskola.) — Iskolaszéki ülés délután 4 órakor. — A kereskedelmi alkalmazottak segélycsoportjának értekezlete este 9 órakor (Szabadságtér 7.) Április 28. Az aradi szegénytanulókat segélyező-egyesület közgyűlése délután 4 órakor (Városház.) Április 29. Az aradi Lloyd-társulat közgyűlése délután 2 órakor. Április 30. Az aradi vízvezetési művek részvénytársaság közgyűlése délután 4 órakor (Aradi első takarékpénztár.) Május 27. Az aradi és csanádi egyesült vasutak részvénytársaság közgyűlése délelőtt 10 órakor.

KÖZGAZDASÁG ÉS KÖZLEKEDÉS.

Budapesti áru- és értéktőzsde.

— Az Aradi Közlöny távirati tudósítása. —
— Budapest, április 25

Amerika ¼ magasabb. Kínálat és vételkedv korlátozott. Elkelt 15,000 méterháza buza 5 fillérrel olcsóbban. Az árak 100 kilónként számítva:

Déli tőzsde.

Buza áprilisa	13.54—13.56
Rozs áprilisa	13.38—13.40
Tengeri májusra	16.58—16.58
Új őszi buza	12.64—12.66

Zárul 5 órakor:

Buza áprilisa	13.58—13.60
Rozs áprilisa	13.44—13.46
Tengeri májusra	13.72—13.74
Tengeri júliusra	16.64—16.66
Új őszi buza	12.70—12.72

Irányzat szilárd.

Zárul 6 órakor:

Oestrák hitelrészvény	688.50
Magyar hitelrészvény	817.25
Lezámitolóbank részvény	505.25
Rima-Murányi vasúti részvény	573.—
Oestrák-magyar államvasúti részvény	683.—
Köszvi vasút	615.—
Városi villamos vasút részvény	325.—
Erzsébet szanatórium sorsjegy pénzbet	10.—
Erzsébet szanatórium sorsjegy árában	11.50

Budapest-kőbányai kőszelvénykereskedelem.

— Április 25. —

Magyar elsőrendű: Öreg nehéz páronként 400 kilogrammon felül sulyban 120—122 fillérig; öreg közép páronként 300—400 kilogramm sulyban — fillérig; fiatal nehéz páronként 320 kilogrammon felül sulyban 126—128 fillérig; fiatal közép páronként 251—320 kilogramm terjedő sulyban 128—130 fillérig; fiatal könnyű páronként 250 kilogramm terjedő sulyban 128—130 fillérig. Szerbiai: Nehéz páronként 260 kilogrammon felül sulyban 124—126 fillérig; közép páronként 240—260 kilogramm terjedő sulyban 121—123 fillérig; könnyű páronként 240 kilogramm terjedő sulyban 117—119 fillérig. Sertésizlés: Április 22. napján volt készlet 57,673 darab, április 23. napján főlhajtott 1335 darab, április 23. napján elszállított 1235 darab, április 24. napján maradt készlet 57,773 darab. A készlet sertésizlés irányzata: Kissé kellemesebb.

CSARNOK.

Simon deákné.

Írta: Báró Nyáry Albert.

I.

— Hej! Hej! Nehéz az élet a vitézi — sóhajtott fel Bankó Mihály, bujában fenéki üritvén serlegét. Jó lützenbergi volt abban; a horvát hegyoldalról aranyért vette az arany színű bort a prépost s még sem kímélte a drága cseppeket.

— Kivált ha jobban tud valaki ártani a huszti bornak, mint János király katonáinak — évődött a busongó vitézzel Várallyai Szaniszló, a székesfehérvári prépost.

Az ifju elvörösödött.

— Minek hozza fel reverendissime Péter azt a szomorú esetet! Nem az én fegyveremben volt akkor sem a hiba. Azok a részeg gazemberek úgy futottak szét mellőlem, mint a nyulak, mikor Török Bálint uram harsonál felharsantak. Hallhatta kegyelmed, hogy csak ketten maradtunk annyi emberrel szemközt Kavasi Lászlóval. Kénytelen-kelletlen meg kellett adni magunkat.

— A rossz fáma azt beszélte ugyan, hogy csak azért nem kaptatok lóra, mert nagyon lefelé húzott a bor ereje.

— Hát hiszen igaz, hogy elfogyott egy-két kupa, de hajl azt mondják, hogy csak borba lehet fojtani a bánatot. Akker is fojtani akartam ezt az átkozott keszervemet, akkor is rajta vesztettem. Nem is szabadulok én már soha a bánattól — mondá Mihály vitéz könyökre támasztva fejét.

— Hát aztán mi nyomja a szivedet szép öcsém? Nem tudsz szert tenni egy jó török paripára, vagy szép asszony csókja után epedsz?

— Szívemből beszél kegyelmed, Szép asszony az én sorsom átka. Fényes ennek a kardnak a ragyogása — de fényesebb annak az asszonynak a szemvillanása. Mikor Bálint uram tömőcében a sötét éj borult reám, oda is elragyogott a fénye.

— Nono! Hiszen nem sokáig etted a szives vendéglátás kenyerét. Mégis csak jó ember volt az a János király ugy-e, amiért csak úgy bolondjába kieresztett a börtönből! Még csak azt se fogadtatta meg veled, hogy ott hagyod a felséges császár táborát.

— Dejszen azt nem is fogadtam volna meg soha! Inkább rab volnék még ma is a gesztesi várban. Már csak nem akarok egy párton lenni György baráttal. Hiába rokon a vérünk, csak nem tudunk egyezni sehogy sem. Odamentem az udvarába, hogy majd embert farag belőlem s azt hitte talán, hogy én is barát akarok lenni. Már a huszadik évemben voltam s kardot csak titokban vehettem a kezembe. Mindig asztalt teríteni, meg könyvet bujni, nem nekem való mesterség volt az. Meguntam a szép ruhát, amit ő adott, meguntam a jó ételeket, melyek az ő asztalától kerültek le. Nekivágtam a világnak, rongy lett a ruhám, száraz kenyér az ételém, de legalább szabad vitéz lettem.

— Szabad, amíg szabad — felelt rá a prépost üggyonosan.

— Az már igaz — mondá Mihály vitéz kapargatva fejetejét — hogy nem sokáig tartott a gyöngyölet. Hamarosan elcsipett Török Bálint uram. Pedig száz szál ember állott a hátunk megett.

— Nem igen bírtak azok állani.

— Az is igaz. De hát inkább hagy mondom el, hogy lett asszony az életemnek átka. György baráttal mint belső apród a szabott János-napi udvartartásra mentem a királyhoz, indestova négy éve lesz már s akkor hozta Simon deák is oda fiatal feleségét.

— Athinai Simont mondod, Mihály? — kérdé meglepetve a prépost.

— Ot. Bizony nagyon felvitte Isten a dolgát. Azt mondják, hogy jobbagy volt még az apja s ő már dominus magnifikus, aki talán katonája Izabella királynénak. De még ez volna a kisebbik szerencsése. Hanem hogy ez a paraszt ivadék, aki nevét is csak onnan szerelte, hogy Athinán sivaikodott a bölcsőben, megkapja az öreg Török Gáspár leányát, az már mesének is sok. Soha sem szenvedhettem azt a parasztot. Azért, hogy valamikor a császár hadát szétverte, bizony nincs miért olyan nagyon büszkélkednie. Révai István uram saját szolgáló vallották, hogy a gazdájuk mihelyt megpillantotta a János király seregét, egyszerre hátat fordított az ellennek s vitte magával csapatát. Így aztán könnyű volt ágyukat foglalni el, meg ledőlni háromszáz vitézzel küzdőt. Ebből a győzelemből élőködik azóta is Simon deák. Még talán azt a világszép leányt is ennek a győzelemnek az emléke szerezte meg számára.

Mihály vitéz pihenést tartott s egy kupa borral erősítette meg magát. A prépost mohó kíváncsisággal várta az elbeszélés folytatását.

— Hallod barátom, talán nem beszélnél olyan sok hiábavalóságot. Azt hiszed, hogy nem tudom én talán mindezt? Beszélj inkább a feleségéről nekem.

— A feleségéről? — kérdezte Mihály fel-

csillanó szemekkel. — Mit tudjak mást mondani, minthogy annak a látása egyszerre elvette az eszemet. Talán 16 éves sem lehetett még a menyecske, amikor a királyasszonyhoz hozta a lörje kézcsokolásra. Az első percben csak néztem gondolat nélkül, a másodikban már szerettem volna rárohanni arra az otromba parasztra, aki leszakította ezt a gyönyörű virágot. Azóta sem láttam többet Török Erzsét. S azóta is mindig a szemem előtt van. Hanem az is lesz annak a vége, hogy ha egyszer nagyon elbusultam már magam, felkeresem ott, ahol van megcsokolom s ott dööm meg magam a lába előtt. Akkor talán elhiszi, hogy igazán szerettem s megbocsátja azt az egy csókot és talán talán még könyvet is ejt értem . . .

A szegény fiatal vitéz hangja remegett s ha hirtelen még nem dörzsöli szemét, könye gördült volna a jó lützenburgi arany cseppjei közé. Az lett volna csak a szegény. Hogy siron egy katona, mint az asszonyok szokták. Várallyai Szaniszló nem vette volna most észre ezt sem. Gondolataiba merülve ült az asztal mellett, nagy töprengésében még kupáját is elfelejtette kiüríteni.

(Folytatása következik.)

IDEGENEK ARADON.

— Április 25. —

Központi szálloda. Vilinger Mór utazó Budapest. — Stofa János tisztviselő Budapest. — Schwarz Fülöp utazó Budapest. — Kovacs Antal utazó Budapest. — Pászthy Kálmán honvédezerede Szeged. — Márkus Miksa utazó Budapest. — Schlegel Károly ügyvéd Budapest. — Drechsler Ignác magánzó Lugos. — Petényi József cégvezető Budapest. — Binet Manó utazó Budapest. — Müller Leo utazó Budapest. — Gonda Lajos utazó Budapest. — Breuer Gyula utazó Budapest. — Horty Károly Valér utazó Rákospalota. — Schmitz Károly gyárigazgató Kassa. — Tenei Antal hivatalnok Budapest. — Lechner Ferenc főmérnök Győr. — Dragan Sándor utazó Budapest. — Pizsk Albert utazó Budapest. — Spitzer Ignác utazó Budapest. — Sáfari László csendőrhadnagy Temesvár.

Nádor szálloda. Gorda Aurél jegyző Kiszeto. — Voik István Apáca. — Fleischer Samu kereskedő Szeged. — Vitéz Dezső utazó Budapest. — Rock Ernő szerelő Budapest. — Ruger Pál fakereskedő Brassó. — Held Mór cipész Zám. — Kotz Lajos kereskedő Debrecen.

Nemzeti Színház.

Bérlet 193. sz.

Páratlan.

Csütörtökön, 1906. évi április hó 26 án:

BETHES IMRE mint vendég:

Cyrano de Bergerac.

Romantikus dráma 5 felvonásban, versekben. Írta: Edmond Rostand. Fordította: Abrányi Emil.

SZEMÉLYLEK:

Cyrano	Pethes Imre.	Valvert	Faludi K.
De Neuville	Beregi S.	Montfleury	Kulcsár L.
Guiche gróf	Hunyadi J.	Roxan	Kápoinal J.
Ragueneau	Várnai Jenő.	A duenna	Bankó P.
Castel-Jaloux	Szathmári A.	Liza	Körössi J.
Le Bret	Delli Lajos.	Egy őrszem	Daranyai S.
Lignière, költő	Borbély S.	Cukrászleány	Zsigmond J. A.

Kezdete este 7 óra fél órakor.

NYILTÉR.*

Amor

a legjobb fém-tisztító szer.

3853

Mindenütt kapható.

Gyár: Lubszynski & Co., Berlin NO.

Művészi kivitelű ezüst „Tulipán” jelvények.

A tisztelt közönség figyelmébe!!

1906. május 1-én

üzletem a „Fischer Eliz“-palotába, Sugár József angol szabó mellé való

1083

áthelyezése miatt,

a raktáromon levő összes briliáns, ékszer, arany és ezüst, valódi I. rendű genfi férfi- és női zsebóráim, ezüst dísz tárgyak és éteszközeimet

mélyen leszállított, minden elfogadható árban kiárusítom.

Tessék meggyőződni!

Kiváló tisztelettel

Weinberger Ferenc,

Üzlet:

Andrassy-tér 13. szám

Minorita-palota

Telefon 333. szám.

Hat kiállításon első díjjal kitüntetve.

Kohn József

Gyári-műhely:

Batthyány-utca 32. sz.

saját ház.

Telefon 321. szám.

Hat kiállításon első díjjal kitüntetve.

ARAD.

JÉGSZEKRÉNY-GYÁR.

Saját szerkezetű legújabb szekrények, melyekben minden harmadnap szükségeltetik csak jég. Nagy raktár mindennemű **jégszekrényekben**, u. m. háztartási, vendéglősök, hentesek és mészárosok részére; legújabb és legjobb szerkezetűek, melyek kevés jégszükséglettel legjobban hűtenek; háztartási és konyha-berendezési cikkek. — Fürdőkádak, ülő fürdő és gyermekkádak, zuhanyok, ugy a közönséges háztartásban, valamint vízvezetékhez alkalmazhatók a legizlésebb és díszes kivitelben mindig készen raktáron kaphatók.

Árjegyzék kívánatra küldetik.

1091

Árjegyzék kívánatra küldetik.

PÉNZI BAUER ANTAL PÉNZI

hatóságilag engedélyezett közvetítő intézete

Aradon, Boros Béni-tér 17. szám.

Elismert legolcsóbb pénzkölcsön

földbirtokokra, városi bérházakra és bért nem jövedelmező házakra, már 300 koronától a legmagasabb összegig.

Tőkekamat törlesztéses kölcsön

10, 15, 20, 30, 65 évig 4%, 4½% földekre, 6%, 6½% házakra, p. o. 50 évi tőkekamat törlesztésre fizet évente 100 korona után **5 korona 46 fillért és 50 év mulván kifizette a tőkét és kamatot és mivel sem tartozik.** Az adós bármikor felmondhat, csak egy ½ évi felmondással, az intézet ellenben nem. Előleges költség nincsen, a bekebelezési költséget kívánatra előlegezem. **A drágább kamatu tartozásokat konvertálom.** Gyors elintézés, jutányos kiszolgálás. — Továbbá állami, megyei tisztviselők, vasutasok, katonatisztek 1800 korona törzsfizetés után kapnak már kölcsönt 1300 koronát fizetéselőjegyzésre, nyugdíjasok is kapnak 1100 koronától kezdődik a kölcsön. Válaszbélyeg csatolásával felvilágosítás ingyen. Földhitelre csak telekkönyv és kataszteri birtokiv szükséges, házakra telekkönyv, házbérvallomás. — **Üzletszerzők kerestetnek.**

NÄGELE ANTAL

gyógyszertára a Szt.-Háromsághoz
Temesvár, Gyárvaros fő-u. 44.

„HELÉN“

arc- és kézcreme szeplők, máj-
foltok és mindennemű bőrtisz-
tatlanságok ellen. Este lefek-
vés előtt használandó.

Tégelye I kor. Próbátégely 60 f.

„HELÉN“

mosdó víz üvegje I korona.

„HELÉN“

pouder dobozza I korona.

Hozzávaló szappan drb. 80 fill.

Üzlet átvétele!

Tisztelettel értesitem a nagy-
érdemű helybéli és vidéki közön-
séget, ugyszintén nagyrabecsűl-
tlenkedve, hogy 15 évig

Gorzó és Társa

czég alatt fennálló

czipészüzletet

amelynek fennállása óta beltárgy-
voltam, a mai napon átvettem s azt
ezentúl a saját nevem alatt fogom
tovább vezetni. 818

Kiváló tisztelettel

Bolezni Antal,

czipész. Salacz utca 2. sz.

Szálloda az**„Arany Oroszlánhoz“**

Temesvár Józsefváros

Van szerencsém a nagyérdemű köz-
önségnek és igen tisztelt vendégeimnek
szives tudomására hozni, hogy a jelenleg
is legjobb hírnévnek örvendő

„Arany Oroszlánhoz“ czimzett**szállodát**

Temesvár Jozsefváros

átvettem és azt a mai naptól a saját ne-
vem alatt fogom tovább vezetni.

En arra fogok törekedni, hogy a leg-
jobb ételek és italok pontos és olcsó ki-
szolgáltatása által a n. érdemű közönség
szives pártfogását megérdemeljem és a
szálloda jó hírnevét továbbra is fenttar-
sam. 561

A nagyérdemű közönség szives párt-
fogását kérve, vagyok

kiváló tisztelettel

Grosz Theofil.

Keti részletfizetésre

adók

órákat és ékszereket.

Kézpénzért veszek

órákat, ékszereket, törött aranyat,
ezüstart, gyémánt s brilliánt köveket.

Nagy órajavitó műhelyemben

minden

137

órajavitás 80 kr.

Zsebóra üveg 10 kr.

Schwimmer Albert

órák és ékeszerész Arad.

Szabadság-tér 5--6. szám alatt.

(Pózlai kávéház mellett,

Fiume kávéházzal szemben.)

Mindenki csak „Répáti“ ásványvizet vegyen és igyék, ki hosszú életű
akar lenni, és azért is, mert feleslegessé tesz és pótol sok osztrák és egyéb
külföldi ásványvizet.

Székelgyöföldi:

Hazai viz:

„Répáti“

a székelgyöföldből fakad eszményi tisztaságban és bacillusoktól mentesen, szén-
sav és vasdus tartalommal.

„Répáti“ kitünő gyógy- és üdítő hatású ásvány- és savanyuvíz, mely
alkatrészeinek szerencsés összetételénél és kellemes ízénél fogva a continens első-
rendű gyógy- és savanyuvizei közé tartozik.

A „Répáti“ az előkelő világ kedvencz asztali vize és különösen jó
eredményel használják köhögés, rekedtség, gyomor-, máj-, vese- és bél-
bajok ellenében, valamint a húgyszervek minden bántalmái köztvény, vér-
szegénység, tüdő- és a légző és emésztő szervek betegségei ellen. 1011

Daczára annak, hogy a „Répáti“ üdítő kellemes és kiváló gyógyha-
tású víz, rendkívül olcsó és azért mindenkinek ki egészségét becsüli mint állandó
gyógyital egymagában is vagy borral avagy tejjel vegyítve legmelegebben
ajánlható.

„Répáti“ minden nagyobb fűszerkereskedésben kapható és ma-
gánlakásokra is szétküldetik. Arad és vidéki vevőknek legalább egy láda
(50 üveg) megvételénél a szállítás az aradi állomásra ingyenesen történik.

Kizárólagos főraktár Arad és vidékére **Boros Lajosnál** raktár és lakás Árpád-tér 5.

Magyar gyógybor.

Csodálatos hatása a

Rozsnyay-féle Pepsin-bor.

Gyomorbetegeknek, kik gyengén emésztenek, szabályozza az
emésztést és fokozza az étvágyat. Még teljesen egészségesek
is, a kik érzik, hogy valamely kedvencz ételből többet ettek,
egy pohárkával közvetlen étkezés után bevéve, minden emész-
tési zavartól megkíméltenek. Lábbadozóknak nélkülözhetővé
teszi a sokféle mesterséges tápanyagot. Hízoló gyógymódnál
kiváló sikerrel alkalmazható. Egy üveg ára 3 kor. 20 fill.

Dr. Rozsnyay étpora

felbőfőgésnél, gyakori gyomorégésnél és emésztési zavaroknál
kitünő. Egy doboz ára 70 fillér.

Kapható:

Rozsnyay Mátyás

gyógyszertárában

3841

Arad, Szabadság-tér.**A hölgyek legszebb díszé**

a fehér és tiszta arcbőr,

ezt elérhetjük a bámulatos, csodás hatásáról hírneves

Hajós-féle

ARADI IBOLYA-CRÉME

használata által.

Szeplő, májfolt, bibiros,

bőrvörösséget és mindennemű arctisztatlanságot
egy osapásra megszüntet.

Ára I korona, dupla tégely 2 korona.

Ibolya-crème szappan 70 fill. Ibolya-hölgypor fe-
hér, rózsas vagy krém színben doboza I K. 20 f.
Ibolya-tej (Eau de Violette de Hajós) 1 korona.

Óvakodjunk utánzatoktól!

A bevásárlásnál csakis Hajós-féle Aradi
készítményeket tessék kérni és elfogadni.

Kapható a feltalálónál:

Hajós Árpád

gyógyszertárában

3841

Arad, Andrassy-tér 22. sz., a megyeházzal szemben.

továbbá Földes Koloman, Kocsuth Pál, Ring Lajos, Vojtek Kálmán gyógy-
szerek utjánál és Vojtek és Wélez drogueriájában.

Nagy Sándor vendéglője,

Toldy Club helyisége,

ARAD, Kápolna-utca 8. szám,

volt Lámzer-féle vendéglő.

Ajánlja a legjobb kitünő hegyi
borokat, ugyszintén izléses étele-
ket pontos és gyors kiszolgálás
mellett.

Számos látogatást kér tisztelettel

Nagy Sándor

vendéglős.

997

**Ház, birtok vétel és eladás,
terményközvetítő****kereskedelmi ügynöki
iroda****ZEINER IGNÁCZ**

Simonyi-utca 6. sz.

a leggyorsabban telje-
síti az e téreni

megbízásokat.

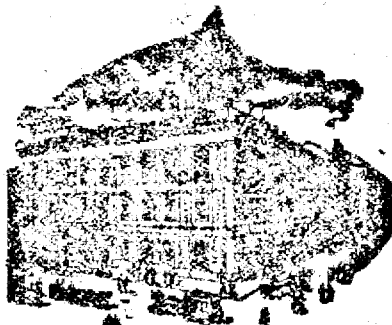
1836-ól üres telek Új Mikalakan az
országut mellett olcsó áron eladó.
Bővebbet a fenti czégnél.

Grand Hotel

„HUNGARIA“

Temesvár.

333

Első rendű szálloda

Égész új, a közelmúltban Comforttal berendezve.
Nyönyörű kávé- és étterem helyiségek.
Szép nyári és téli kert. — Társalgó és já-
ték terem. Tus- és kád-fürdők a házban,
valamint pillent sörözoba dus reggeli ét-
lappal. Pontos kiszolgálás és a lehető leg-
messzebb menő méltányosság biztosítatik.
Teljes tisztelettel Müller Mihály szállodás
Várossal, vármegyével és interurbán telefont állomás 28

Legjobb minőségű box és chev-
raux krémek kaphatók.

**A nagyérdemű közönség
saját érdekeiben!**

Mielőtt kész cipőt vásárolna,
nézze meg, hogy van-e mintaezi-
pészetemben elsőrendű anyagból ké-
szült visszamaradt cipő? vagy
tessék mérték után rendelni.

Rendelések 24 óra alatt elké-
szíttetnek.

Általánosán elismert tény, hogy
cipőim formásak és tartósak.

Tisztelettel

762

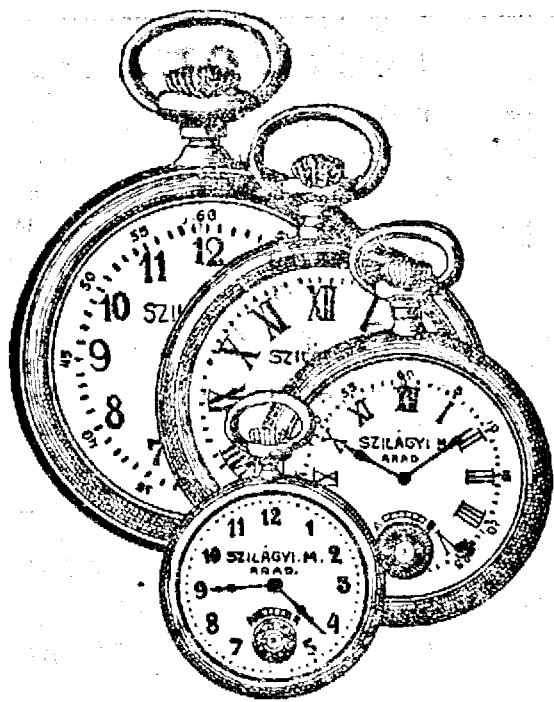
Seelinger M. Andor

ur és női mintaczipészete

Arad, Szabadság-tér 4. szám.

Orthopäde gyógycipőknél nagy sikerű
eredmények.

Városi és megyei telefon 115. szám.

**Arad legnagyobb
órajavitó műhelye.**

Szilágyi Márton

a színház hátsó oldalával
szemben.

Minden órajavítás csak 90 kr.

Óradvág 10 kr., mutató 5 kr.

gyorsan és pontosan egy
évi jóállás mellett.

Tört arany, vagy ezüst
a legmagasabb árban meg-
vétetik, vagy más tárgyra
becseréltetnek.

Raktáron mindennemű
zseb- és fal inga, fal éb-
resztő órák bámulatos ol-
czón. Vidéki megbízások
gyorsan és lelkiismeretesen
intéztetnek el. 272

Tanoncok fizetéssel azonnal felvétetnek

RÉZ ÉS VASBUTORGYÁR ARADON.

Tisztelettel van szerencsém értesíteni a tavaszi sasionra való tekintettel a vilá-
és kerttulajdonos urakat, hogy

kerti lugasaim, székeim-, padjaim- és napvédőim

elsőrendű, számtalan évekig tartó, rendkívül izléses kiállításban nagy mennyiségben
rendelkezésre állnak bármilyen nagyság és méret szerint.

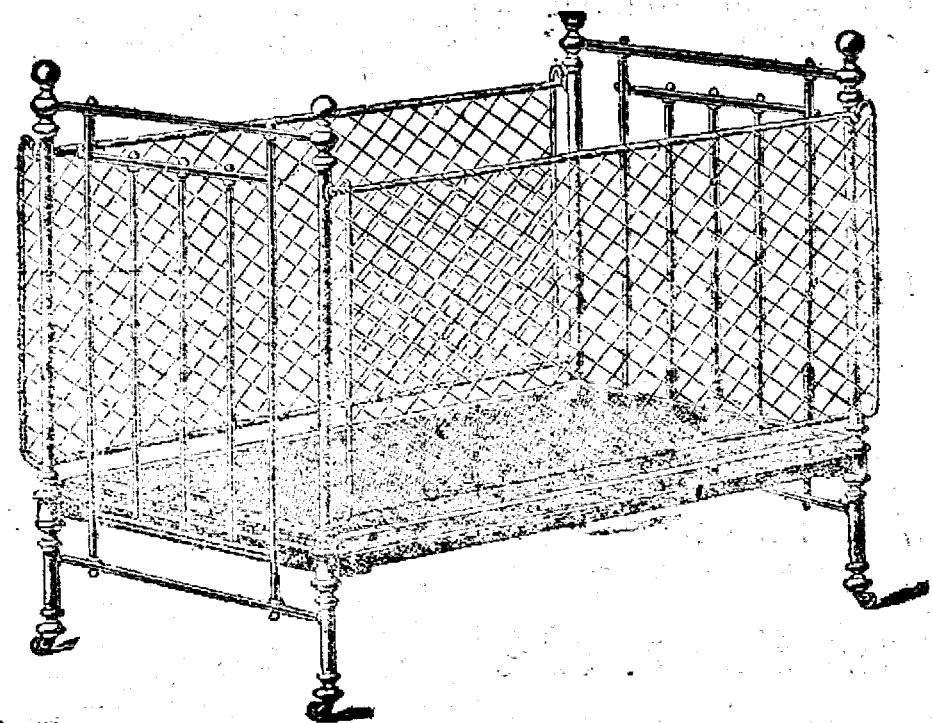
Saját gyártmányu

918

réz- és vasbutorok, sodrony-ágybetétek

pazar kiállításban.

Kivánatra képes árjegyzékkel vagy írásbelileg szolgálók költségvetéssel.

Szíves megrendelést kér kitünő tisztelettel

FLEISCHER TESTVÉREK.

Gyárhelyiség: Anich Lajos-utca 14. szám.

Raktár: Lázár Vilmos-utca (Földes-palota.)

Telefon szám 428.

Fajtiszta

szőlőoltványokat,

gyökeres fás oltványokat, a legjobb bor és csemege-
fajkból ajánl megvételre 971

Hámory-gazdaság.

Bővebb felvilágosítás nyerhető:

Arad, Deák Ferenc-utca 3 sz. Telefon 229.

Van szerencsém a nagyérdemű
közönségnek tudomására adni, hogy

a Weitzer János-utcában 19. sz. alatt
egy polgári

kosztházat

nyitottam.

Pontos és gyors kiszolgálás, va-
lamint izletes és tiszta ételekről
kezeskedem.

Számos látogatásért esedezik
Tisztelettel

651

Nagy Mihály.

Veszek

urasságoktól használt nyári
és téli férfi-ruhákat, utazó-
bundákat, háló, ebédlő és
más butorokat 848

a legmagasabb áron veszek és el-
adok. Kivánatra vagy levélbeli meg-
hívásra házhoz is megyek.

Menczer Márton

Arad, Árpád-tér 5. sz.

(Izraelita templom épület)

CZERNÓCZKY MIHALY

uri és női cipőész

Aradon, Kossuth-utca 66. sz. Fiók-üzlet: Boros
Béni-tér 2. sz. (Kneffel-házban).

Ajánlja a n. é. közönség fi-
gyelmébe saját készítményű
uri-, női- és gyermek-czipő raktárát
rendkívül olcsó árak mellett. —
Legjobb gyártmányu czipő lakkok,
cremek és fűzők minden szí-
ben raktáron. 709

Van szerencsém a n. é. közönség és igen
tisztelt vendégeim tudomására hozni, hogy
a legjobb hírnevnek örvendő

vendéglő és sörházat

„Uj Zenélő Órához“

Temesvárott, a város ház utcában és
azt személyesen vezetem tovább.

Iparkodni fogok kitünő konyha és pince
által, valamint pontos kiszolgálás által,
a n. é. közönség szíves jóindulatát meg-
nyerni és vendéglőm jó hírnevét megerő-
síteni.

Számos látogatást kér tisztelettel

Müller Károly

571

az „Uj Zenélő Órához.“
Temesváron.

Telefon szám 126

Telefon szám 126

WUNDER, kárpitos műterme

Temesvár-Belváros,

Lonovics-utca 6., (Hungária szállodával szemben.)

Ajánlja fővárosi minta szerint berendezett kárpitos-műter-
mét, a legujabb, legstílszerűbb és legolcsóbb díszítéseit és butor-
munkáit. — Elvállalok — konkurrenzia nélkül —

lakás-, villa-, szálloda- és iskola-berendezéseket

a legerősebbtől a legelegánsabbig, helyben és vidéken. Szám-
talanszor bebizonyítottam, hogy 11 év alatt a külföldön, u. m.:
Németországban, Belgiumban, Hollandiában, Amerikában stb. a
legnagyobb és legelőkelőbb műtermekben szerzett tapasztalataim
réven azon helyzetben vagyok, hogy bármilyen követeléseknek
a legpontosabban megfelelek és remélem, hogy a m. t. közön-
ség bizalmát megnyerem. 587

Kiváló tisztelettel

WUNDER VILMOS.

Az egyesült acetylen világítási r. t. Budapest
délmagyarországi vezérképviselői

KRISER TESTVÉREK

TEMESVÁR, JÓZSEFVÁROS.

TELEFON 765. SZÁM.

TELEFON 765. SZÁM.

Városi és községi központi világítási telepek létesítése. — Ál-
landó Calcium-Carbid raktár.

Vizvezetékek és fürdőszoba berendezések, csa-
tornázási és vasbeton munkák, valamint
minden e szakmába vágó megbízások pontos
és szolid kivitele. 334

Állandó nagy raktár ace-
tylen alkatrészekben,
gázizzótestek, villany és
gázcellárok üvegek, égők
stb.

Mc. Cormick arató, kéveköto,
tengeri ültető és egyéb gépeinek
eladása.

Használt és új cséplőgépek.

APRÓ HIRDETÉSEK.**Cocus zsír**

1 kilo 55 kr., kapható Pollak József fűszerkereskedőnél, József főherceg-ut 11. 1117

Nagymennyiségű maculatura

eladó a kiadóhivatalban.

Veszünk könyvtárakat

egyes könyveket, Lexikonokat, jogi, szépirodalmi és egyéb munkákat legmagasabb árban. **INGUSZ I. és FIA** könyvkereskedése Arad. 285

Keresztény úri családnál

különbejárati csinosan bútorozott szobát keresek elsőjére, két személy részére. Lehetőleg közelében a jószágigazgatóságnak. Nemes István, jószágigazgatóság. 1284

Házikisasszonynak

vagy házezetőnőnek ajánkozik egy jó családból való keresztény úri leány, ki a háztartást és a női ruhavarrást teljesen érti; vidékre is elmegy. — Cím: Sz. J. Arad, Batthyányi utca 17. 1227

Szabadság-tér 4. sz.

alatti házban egy nagy üzleteliséggel azonnal kiadó 600 forint évi bérért. 1288

Veszek könyvtárakat,

egyes könyveket és hangjegyeket legmagasabb árakon. Kerpel Izó könyv-, papír- és zeneműkereskedése, könyv- és zenemű kölcsöntára, Aradon. 264

Jég

kapható havi bérletben naponta házhoz szállítva Petőfi-u. 7/a. Telefon 199. szám. 1128

Ötvenezer darab

különböző színes férfi és női nap és esernyő 1 frt 10 kttól kezdve eladottnak **Hegedüs Arminnál, Szabadság-tér 17., a 13 vértanú szoborral szemben.** 1041

Egy 4 polgárit végzett fiatal ember, jó írással azonnali alkalmazást nyerhet, helybeli nagy vállalatnál. Ajánlatok Gyakornok jellegével a kiadóba kéretnek.

Felső kereskedelmi iskolát

jó sikerrel végzett ker. gyakorlott levelező jó referenciákkal, 1500 kor. kezdő fizetéssel alkalmazást nyer. — Bővebbet a kiadóhivatalban. 610

Fürdővendéglő bérbeadási hirdetmény.

Nagyméltóságú Gróf Wenckheim Frigyes ur borossebesi uradalmához tartozó

Menyháza fürdő vendéglője

a fürdő idejére

haszonbérbe adatik.

Részletes feltételek megtudhatók Borossebesen alulírottánál

Eöröm Ede,

uradalmi felügyelő.

1280

Árverési hirdetmény.

Csucs község r. urbéresei tulajdonát képező

kőbánya,

mely a vasut állomás mellett fekszik, f. évi május hó 13-án d. e. 9 órakor a csucsi körjegyzői irodában nyilvános árverésen egy, esetleg több évre is haszonbérbe fog adatni.

Kikiáltási ár egy évre 300 korona.

A feltételek a csucsi körjegyzői irodában a hivatalos órák alatt megtekinthetők.

Csucs, 1906. évi április hó 24-én. 1232

Jonescu György,

urb. jegyző.

Krajnik Juon,

urb. elnök.

Kilényi C. és Társa új üzlete megnyilt!

Van szerencsénk a nagyérdemű közönségnek és mélyen tisztelt vevőinknek b. tudomására hozni, hogy a több mint 25 éve **Andrássy-tér 20. sz. alatt a Fischer Eliz palotában** levő üzletünket a folytonos házbér emelés miatt

József főherceg-ut 11. sz. alá

Müller ház (Karolina-utca-sarok)

helyeztük át.

El nem mulaszthatjuk, hogy eme alkalommal mélyen tisztelt vevőinknek az eddig tanúsított támogatásért hálás köszönetünket ki ne fejezzük, s ez alkalommal kérjük, hogy megtisztelő bizalmukkal továbbra is kitüntetni kegyeskedjék, s minden iparkodásunkkal azon leszünk, hogy azt részünkre a jövőre is fentarthassuk.

Tekintettel a mostani sokkal olcsóbb házbérre ama kellemes helyzetben vagyunk, hogy mélyen tisztelt vevőinket ezentul még jutányosabban tudjuk kiszolgálni mint eddig.

Minden törekvésünk oda fog irányulni, hogy mélyen tisztelt vevőinknek a lehető legolcsóbb árak mellett a legjobb minőségű árukat szolgáltatassuk.

Midőn ujonnan berendezett üzletünkre ismételten szives figyelmét felhívjuk, kérjük hogy dusan felszerelt raktárunkat minél előbb b. látogatásával kitüntetni és bevásárlásaival bennünket megörvendeztetni sziveskedjék, s maradtunk

teljes tisztelettel

Kilényi C. és Társa,

a „kék golyó“-hoz.

1236

Szalonna,

téli vágás 76, zsír 80, friss sertés-hús 72, karaj 80, füstölt sonka 98, füstölt kolbász 90, friss kolbász 80, füstölt disznó fej 68, sivarli 64, véreshurka 60, májas, tüdő-hurka 40, s tepertő 65, 50 kilogrammonként

Garai Károlynál

Aradon, Árpádtér 4. Május 1-16l Boczkó-utca 2. szám, Hal-térrel szemben. 1208.

Piski telepen

egy jóforgalmu

temetkezési intézet

és saját ház

szabad kézből azonnal eladó.

Bardóczi Ödön, vendéglős

Halász utca 41. sz. 299

Első Budapesti**Új ablaktisztítási és par- ketbeeresztési vállalat.**

Van szerencsénk a nagyérdemű közönség b. tudomására hozni, hogy ablak és padló tisztítást havi bérletekben a legjutányosabban elvállaljuk, ugyszintén mindenemű általános szoba takarítást parcella beeresztést és kefélet.

Legjobb törekvésünk oda irányul, hogy a n. é. közönség legmagasabb igényeit is kielégíthessük s vagyunk kiváló tisztelettel

Meller és Altenburg

ablak és padló tisztítási vállalat.

Arad, Halász-u. 8.

Fővétel iroda: **Nichtenhauser** helyszerezőnél Árpád-tér 1. sz. 1056

Friss szőlő! — Friss spárgal Várnarancs. — Ananas. — Banana. Erdélyi tábla alma. — Délmagyarországi kitűnő jó teavaj. — Magyar Miskolci Bohéme és Tullpán tortája nagy és kicsi. — Györi knakk, kassai tormás mindennap friss érkezik. — Kassai sódar. — Must. — Legfinomabb likörök — Új napolyi burgonya, zöld borsó és mindentéle korai fűszerek.

Hazai sajtok: Óvári, Havasi, kárpáti, Péceli csomaga, Dóri puztali Kishéri Romantour és Bivaly Imperial. 1070

Finom hegyi borok, ásványvizek, tea, rum, cognac, cukor, cukorkák, mindennap friss pörkölt kávé ajánl

Sziszka I.

fűszer- és csomaga kereskedő

ARADON, a fõpostával szemben